

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Коли прокидається політика, економіка відпочиває

Ранкове і денне засідання 10 липня

З самого ранку і «більшовики», і опозиціонери у парламенті були налаштовані по-бойовому. Більшість прагнула цього дня завершити епопею з направленням на експертизу до Конституційного Суду президентського законопроекту про політреформу. А опозиція — недопустити, щоб до КС потрапив лише один — президентський — законопроект. Однак розпочали пленарне засідання з розгляду проекту постанови про україно-польську парламентську заяву в зв'язку з 60-ю річницею Волинської трагедії.

(Закінчення на 2-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Зустріч з «трійкою» ЄС

Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з послами «трійки» Європейського союзу: головою Представництва Європейської комісії Норбертом Жустеном, послом Італії Іоландою Брунетті Гетц, послом Нідерландів Монік Патрісією Антуанеттою Франк. Як повідомили в інформаційному управлінні ВР, основною темою розмови був обмін інформацією і досвідом адаптації законодавства України до норм і стандартів ЄС. Представники Євросоюзу запропонували допомогу в розробці і підготовці проектів зі змін і доповнень до низки законів для їх гармонізації і адаптації.

Володимир Литвин підкреслив, що Верховна Рада пріоритетно розглядає закони в контексті їх гармонізації до європейських стандартів. У ході зустрічі також було обговорено ситуацію з реалізацією конституційної реформи. Голова Верховної Ради поінформував послів про порядок розгляду двох законопроектів про внесення змін до Конституції України.

Співчуття президентові Бангладеш

Президент України Леонід Кучма надіслав телеграму-співчуття президентові Народної Республіки Бангладеш Іаджуддіну Ахмеду у зв'язку із трагедією, що сталася в результаті катастрофи пасажирського порому і призвела до численних людських жертв, повідомляє УНІАН. Більш як 600 осіб зникли безвісти внаслідок аварії порому, що сталася в південній частині Бангладеш. Пором прямував за маршрутом Дакка—Бхола. Аварія сталася неподалік міста Чандпур на річці Мегхне.

ПРОДУКТОВА ЛИХОМАНКА

Ціни приборкують. Хто як

Київська міська держадміністрація має намір зробити жорсткішими обмеження торговельної надбавки в роздрібній мережі на основні продукти харчування (борошно, крупи, цукор), знизивши її до 10 відсотків (раніше — 20—25). За інформацією агентства «Інтерфакс-Україна», окремо встановлено граничні ціни на цукор-пісок (не вище за 3,3 грн./кг), гречану (не вище за 3,5 грн./кг) та пшеничну крупу (не вище за 1,1 грн./кг), що надходять із держрезерву.

(Закінчення на 3-й стор.).

ЗЕЛЕНІ — ЗА ПРАВДУ ПРО...

«Зелені за правду про генетично модифіковані організми!» Під таким гаслом активісти Партії зелених України розпочали вчора всеукраїнську акцію. Молоді члени цієї партії на агітаційних вантажівках планують до 22 серпня побувати у 340 населених пунктах майже всіх областей. Вони розповідатимуть про так звані ГМО — генетично модифіковані організми і про небезпеку, яку вони несуть. Так визначив мету акції лідер українських зелених Віталій Кононов на прес-конференції, яка відбулася позавчора.

А голова політради партії Сергій Курикін, зокрема, зазначив таке. Ця акція є частиною великої компанії зелених проти безконтрольного розповсюдження та використання ГМО в Україні, яку вони розпочали ще наприкінці 2000 року.

(Закінчення на 5-й стор.).

У НОМЕР

Із службовими паспортами — без візи

Учора в Україну з робочим візитом прибув віцепрезидент Швейцарської Конфедерації, Федеральний радник юстиції та поліції Рут Метцлер-Арнольд. Під час візиту вона зустрінеться з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином, Президентом України Леонідом Кучмою, Міністром внутрішніх справ Юрієм Смирновим, Міністром юстиції Олександром Лавриновичем, держсекретарем МЗС Олександром Чалим.

За даними МЗС, під час візиту віцепрезидента Швейцарії планується підписання угоди між Кабінетом Міністрів України та Федеральною радою Швейцарської Конфедерації «Про взаємне скасування візового режиму для власників дипломатичних, службових та спеціальних паспортів»; угоди між Кабінетом Міністрів та Федеральною радою Швейцарії «Про реадмісію осіб, які перебувають на територіях їх держав нелегально».

Шахта має шанс

Глава держави дав доручення Прем'єр-міністрові Віктору Януковичу невідкладно забезпечити ліквідацію заборгованості в сумі 1,2 мільйона гривень у заробітній платі працівникам шахтобудівельних організацій, які беруть участь у спорудженні шахти №10 «Нововолинська», та шахтарям державного

підприємства «Волиньвугілля» в розмірі 4,9 мільйона гривень.

Шахта №19 «Нововолинська» — єдине вугільне підприємство, яке нині споруджується в Україні. Її потужності розраховані на видобуток 900 тисяч тонн кам'яного вугілля в рік. Через відсутність фінансування з грудня минулого року тут припинено всі роботи, повідомляє наш власний кореспондент Микола ЯКИМЕНКО.

І танцем, і словом

Спілка українців у Польщі провела у польських містах Сопоті і Гданську XVII фестиваль української культури. Прикарпатців на ньому представляли Гуцульський ансамбль пісні і танцю, а також музичний гурт «Перкалаба», який виконує справжній гуцульський рок. У рамках фестивалю велике зацікавлення мали й літературні вечори письменників Тараса Прохаська та Юрія Іздрика з Івано-Франківщини. На думку польської преси, вони, а також Юрій Андрухович з Івано-Франківська — найцікавіші сучасні українські письменники. До речі, польські літературознавці вважають, що сучасна українська література цікавіша, ніж сучасна польська. І справді, у Польщі немало читачів, які купують польські переклади українських книжок, і кількість їх зростає. Нагадаємо, що в Польщі не раз перекладалися твори письменників так званого станіславського феномену, до якого належать уже задані письменники, повідомляє наш власний кореспондент Дарина НАЗАРЧУК.

Пожежники випалюють «чорнобильців»? ▼

5

Тепла чи гаряча — тариф однаковий ▼

8

Рік культури та попередні сім ▼

9

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Бюджет підсолодили імпортом

Вечірнє засідання 9 липня

Для забезпечення продовольчого балансу країни до держрезерву надійде 400 мільйонів гривень із державних запозичень на зовнішньому ринку, 360 мільйонів буде виділено на закупівлю зернових культур українських виробників та на компенсацію сільськогосподарським товаровиробникам за посіяне зерно. Такі зміни до Бюджетного кодексу народні депутати ухвалили на вечірньому засіданні.

За словами голови Комітету ВР з питань бюджету Петра Порошенка, це цілком «безкорупційна та адресна підтримка сільгоспвиробника». Пропоновано також зобов'язати урядовців забезпечити в повному обсязі запровадження цього року казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками. А збільшити надходження до держбюджету профільний комітет пропонував за рахунок встановлення плати за реалізацію квот на ввезення цукру-сирцю в розмірі не менш як 59 євро за тону. На переконання Петра Порошенка, «прозорий аукціонний механізм продажу квот» гарантуватиме підтримку власного сільгоспвиробника для забезпечення мінімальних цін на цукросировину і на цукор.

Відповідно до інших ухвалених змін акцизний збір з вироблених у країні товарів у повному обсязі зараховуватиметься до державного бюджету. Також передбачається дотація вирівнювання бюджету Автономної Республіки Крим у сумі майже 210 мільйонів гривень і вилучення коштів, що передаються до державного бюджету з бюджету АРК у сумі 15,5 млн. грн.

За словами Петра Порошенка, бюджетний комітет та уряд прогнозують, що надходження від акцизного збору становитимуть 90 млн. грн.

Перший віце-прем'єр, Міністр фінансів Микола Азаров та Петро Порошенко зазначали, що складна ситуація з кримськими надходженнями за акцизними зборами склалася через перереєстрацію найбільшого платника податків «Союз-Віктану» «по непрозорій процедурі». Микола Азаров переконаний, що цей випадок має стати «предметом серйозного розгляду».

У постанові, що затверджує цей закон, Генеральній прокуратурі, КРУ, Мінфіну доручено перевірити факт перереєстрації із Сімферополя до Києва юридичної адреси головного офісу «Союз-Віктан», частка надходжень якого становила 70—80 відсотків загальних надходжень АР Крим від управління акцизного збору.

Парламентарії також ухвалили проекти постанов про обрання та звільнення суддів.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Коли прокидається політика, економіка відпочиває

Ранкове і денне засідання 10 липня (Початок на 1-й стор.).

Але перш ніж голосувати депутати надали можливість представникам фракцій висловити свою думку з приводу цієї заяви. Не заперечуючи потреби схвалити заяву, щоб не втратити добросусідські відносини і партнерство з Польщею, віддати шану жертвам Волинської трагедії, більшість фракцій пропонували доопрацювати цей документ і узгодити з польським Сеймом. Адже польська сторона вже завершила роботу над проектом цього документа. А обидва парламенти мають схвалити автентичні тексти. Українські парламентарії зазначали у своїх виступах, що у спільній заяві не повинно бути вибачень з боку України, адже 60 років тому відбулася спільна трагедія для обох народів, і постраждали від неї і українці, і поляки. Голосування було відкладено, оскільки всі заперечення з боку української сторони необхідно узгодити з польським Сеймом.

Коли депутати підійшли до питання про конституційні зміни, у сесійному залі не пройшла ні постанова, внесена головою Комітету ВР з питань держбудівництва та місцевого самоврядування Анатолієм Матвієнком (БЮТ), яка передбачала доручити Голові Верховної Ради направити на висновок до КС обидва законопроекти про політичну реформу — президентський і депутатський (206 «за»), ні

пропозиція голови регламентного комітету Валентина Матвєєва (КПУ) провести голосування за постанову А. Матвієнка в таємному режимі (203 «за»). Глава парламенту запросив лідерів фракцій на чергові переговори.

А парламент перейшов до прийняття рішень з попередньо обговорених питань. Депутати схвалили дві поправки до проекту постанови ВР про інформацію уряду про ситуацію в АПК та загрозу продовольчій безпеці держави у зв'язку з різким зростанням цін на продукти харчування. Одна з них передбачає зобов'язати уряд вжити заходів, щоб ціни на продукти та житлово-комунальні послуги було повернуто на рівень, як на початку року, другою поправкою парламент зобов'язував уряд запровадити мораторій на зростання цін на продукти та товари першої необхідності і житлово-комунальні послуги до досягнення рівня зарплат, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат до рівня прожиткового мінімуму. Проект цієї постанови було прийнято за основу, але для схвалення цієї постанови в цілому не вистачило голосів. Парламент доручив аграрному комітету доопрацювати проект цієї постанови з урахуванням проголосованих поправок і на вечірньому засіданні винести на голосування новий варіант.

На ранковому засіданні депутати також схвалили постанови про проведення в жовтні цього року дня уряду щодо підготов-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ки національних збірних команд до Олімпійських ігор, а у листопаді — парламентських слухань про становище молоді.

Під час перерви Голова Верховної Ради Володимир Литвин провів телефонну розмову з Маршалком польського Сейму Мареком Боровським. Глава польського парламенту знову підтвердив, що позиція польської сторони — прийняти заяву без будь-яких змін, оскільки поляки вважають вироблений варіант заяви компромісним. М. Боровський зазначив, що з польської сторони є багато більше пропозицій до тексту заяви, зокрема й абсолютно неприйнятні для України.

Після консультації з депутатами В. Литвин вирішив провести ще одну розмову з Маршалком польського Сейму з тим, щоб до заяви внести принаймні одну зміну: визнати події на Волині 1943 року трагедією не лише польського, а й українського населення.

Жодних домовленостей з конституційних змін лідери фракцій знову не досягли. В. Литвин

декілька разів ставив на голосування і пропозицію В. Матвєєва про таємне голосування, і проект постанови А. Матвієнка, але вони не набирали потрібної кількості голосів. Опозиція знову оточила трибуну і глава парламенту запропонував лідерам фракцій зібратися на переговори під час великої перерви. А до розгляду оголосив проекти законів за порядком денним. Верховна Рада схвалила в цілому зміни до Бюджетного кодексу України, до закону про зовнішньо-економічну діяльність стосовно ліцензування експортно-імпортних операцій, закон про кооперацію.

До речі, враховуючи величезну кількість законопроектів, які треба проголосувати до кінця сесії, Голова Верховної Ради Володимир Литвин двічі ставив на голосування пропозицію продовжити роботу сесії на годину-півтори. Але всі опозиційні фракції — «нашоукраїнці», комуністи, соціалісти і «бютівці» — за це не голосували.

Юліана ШЕВЧУК.

Відповідальність треба ділити

Причиною ажіотажного попиту на продукти харчування є нерозпорядливість чиновників, якою скористалися нечисті на руку ділки. Про це заявив Президент України Леонід Кучма під

час робочого візиту в Чернігівській області. Не знімає він відповідальності і з місцевої влади регіонів.

На думку Л. Кучми, політичну реформу треба провести сьогодні, бо без

неї держава зробить крок назад. «Україна повинна мати відповідальний уряд і відповідальний парламент, як це є в усьому світі», — зауважив глава держави. Також він нагадав, що Україна щорічно

знаходиться у стані виборів, а отже, часу працювати практично не залишається. Тому вибори в один рік він вважає до речними й потрібними.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернівці.

У НОМЕР

Буде ще одна асамблея?

Фото Юрія ІЛЬЄНКА (Укрінформ).

Найближчим часом може бути створено українсько-китайську міжпарламентську асамблею. Принаймні таку пропозицію вніс Голова Верховної Ради Володимир Литвин під час зустрічі з делегацією Китайської Народної Республіки на чолі з членом політбюро Центрального комітету Комуністичної партії Китаю Хе Гоцяном. Як

повідомив журналістам прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, китайська сторона високо оцінила цю пропозицію українського спікера. Під час зустрічі було обговорено основні напрями діяльності й регламент Міжпарламентської асамблеї. Було висловлено думку, що асамблея сприятиме якісному поліпшенню співпраці між країнами, особливо в економічній галузі.

Щодо двосторонніх українсько-китайських відносин загалом, то, за словами прес-секретаря, Володимир Литвин особливо наголосив на необхідності активізації співпраці у високотехнологічній сфері. «Це потенціал для стратегічного партнерства», — процитував Ігор Сторожук слова Голови ВР.

ПАМ'ЯТЬ

Скорбота. Єднання

Ці слова висічено на пам'ятному знакові, який сьогодні відкрили в селі Павлівці на Волині президенти України і Польщі Леонід Кучма та Олександр Квасневський. Глави двох держав вшанували пам'ять жертв українсько-польського конфлікту 1943 року. Після літургії, яку провели і на православній, і на католицькій частині цвинтаря, Леонід Кучма та Олександр Квасневський проголосили спільну заяву українською і польською мовами. Текст заяви в капсулі президенти вмурували до підніжжя шойно відкритого знака пам'яті і скорботи.

А напередодні було оприлюднено послання Папи Іоанна Павла II до народів України та Польщі в зв'язку з 60-ю річницею трагічних подій на Волині. Звіт про вшанування пам'яті жертв волинської трагедії 1943 року буде надруковано пізніше.

Микола ЯКИМЕНКО. Володимир КОРОЛЮК.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

ФОТОФАКТ

Військовослужбовець 3-го окремого інженерного батальйону Збройних Сил України прощається зі своєю сім'єю на льотному полі військового аеродрому в Борисполі під Києвом перед відправленням до Лівану. Цього дня 144 військовослужбовці українського миротворчого контингенту вилетіли до цієї країни в рамках ротації трьох українських контингентів — у Косово, Сьєрра-Леоне та Лівані. Батальйон розмінуватиме мінні поля та автошляхи, знищуватиме вибухонебезпечні матеріали.

Фото УНІАН

Громада проти бюрократів

РЕГІОН: ПРОБЛЕМА

Перед початком сесії Рівненської обласної ради я спробувала поговорити з керівником ВАТ «Івано-Долинський спецкар'єр» Галиною Довжанцею.

— Сорок років наше підприємство розробляло кар'єри, а тепер у нас їх хочуть забрати, — вихлюпувалися у жінки емоції. — Високі технології — це, здається, лише прикриття для того, щоб забрати кар'єр.

— Чому ж тоді самі не розробляєте і мало видобуваєте базальту? — цікавилась.

— Бо немає попиту...

Ось тут хочеться заперечити пані Галині. Попит на базальт та вироби з нього був завжди, інша справа, що під лежачий камінь вода не тече... Старожили, з якими розмовляла, розповідали, що ще за Польщі у базальтових кар'єрах працювали три тисячі каменярів. Вони забезпечували Європу базальтом, поклади якого тут багаті. Та й сам костопільський базальт за своїм складом унікальний — піддається переробці. Мені, приміром, назвали кілька десятків найменувань виробів із нього.

Щодо попиту хочу навести ще один аргумент керівникові: тільки в Костопільському районі є сімдесят вісім підприємств, які налагодили переробку цього каменю. Дуже сумніваюсь, що хтось із них працював би собі на збиток. Отож, мабуть, менеджмент на ВАТ «Івано-Долинський спецкар'єр» ще не на належному рівні, якщо дрібні конкуренти знаходять для себе поле діяльності, а тут ні. Хоча, зрештою, це справа акціонерів.

Але з'ясувалося, що не тільки їхня. Бо і нинішній склад депутатів обласної ради, як і попередній, стурбований тим, як використовуються надра Івано-Долинського родовища базальтів. А тому ось уже вдруге це питання внесено

на розгляд сесії облради, чому передувало вивчення його постійними комісіями обласної ради попереднього й нинішнього скликань. Остання сесія облради, щоб забезпечити виконання рішення облради від 17 травня 2001 року №266 «Про користування надрами Івано-Долинського родовища базальтів у Костопільському районі», а також ефективне використання природно-сировинних ресурсів області, створити сприятливий інвестиційний і підприємницький клімат, відповідно до ст. 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», за погодженням з постійною комісією обласної ради з питань ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, екології, використання природних ресурсів, прийняла звернення депутатів Рівненської обласної ради до Прем'єр-міністра України.

До цього їх спонукала стурбованість станом справ, який склався на Івано-Долинському родовищі базальтів через повільне розв'язання окремими державними структурами питання ефективного їх використання. Адже ще 17 травня 2001 року обласна рада прийняла рішення, яким позбавила ВАТ «Івано-Долинський спецкар'єр» права користування гірничим відводом, наданого йому для розробки корисних копалин місцевого значення, та визнала недейсним акт гірничого відводу від 11 серпня 1997 року. Тоді ж обласна рада звернулася з клопотанням до Міністерства екології та природних ресурсів України, Державного департаменту з нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політи-

ки України про припинення дії ліцензії від 7 липня 1997 року №950, виданої згаданому ВАТ. Відповідними листами ці відомства засвідчили свою підтримку рішення облради про підвищення ефективності розробки родовища та доцільності його розподілу.

«Приймаючи дане рішення, обласна рада, як представницький орган, враховувала відповідне доручення Президента України Л. Кучми щодо створення на території родовища сучасного каменепереробного підприємства з виробництва декоративних та ліцувальних матеріалів, волокнистих теплозвукоізоляційних виробів, клопотання місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування Костопільського району, а також недотримання даним товариством особливих умов ліцензії та вимог природоохоронного законодавства, — йдеться у зверненні депутатів Рівненської обласної ради до Прем'єр-міністра України. — Питання вивчалось спеціальними комісіями за участю представників міністерств. Обласна рада спільно з облдержадміністрацією подали узгоджені пропозиції згаданим міністерствам щодо перерозподілу даного родовища на окремі ліцензійні ділянки.

Однак проблема до цього часу не вирішена. Більше того, Державним департаментом з нагляду за охороною праці видано ВАТ «Івано-Долинський спецкар'єр» безстроковий акт №383 про надання гірничого відводу з метою розробки родовища базальтів, як корисних копалин загальнодержавного значення. При цьому останній акт надано без погодження з обласною радою і без скасування дії ліцензії.

Не маючи достатньої матеріально-технічної та фінансової бази, як монополіст родовища, ВАТ «Івано-

Долинський спецкар'єр» не в змозі забезпечити сировиною (її тут видобувають дідівським способом, не заповраджують новітніх технологій. — Авт.) навіть діючі на території району підприємства. Це створило досить напружену ситуацію в регіоні. Втрачаються надходження коштів до місцевих бюджетів, вимушено звільняються з роботи люди, на грані банкрутства підприємства малого і середнього бізнесу», — так аргументують депутати обласної ради свою вимогу.

Що ж, депутати Рівненської обласної ради сказали свою думку Прем'єр-міністру і сподіваються на його сприяння у прискоренні розв'язання питання перерозподілу Івано-Долинського родовища базальтів згідно з регіональними пропозиціями. Це, так би мовити, офіційна точка зору.

А якщо неофіційно, то позицію спецкар'єру люди порівнюють із позицією собаки на сніг: ні собі, ні іншим. Тим часом страждають малі підприємства з переробки базальтів, через нестачу сировини вони завантажені роботою лише на тридцять відсотків. Скажімо, така ситуація у кам'янокар'єрному товаристві «Волинський край», в якому об'єдналися три малі підприємства. Тож працівники МП змушені йти у безстрокові відпустки. Іше така деталь. МП розміщені здебільшого в селах, де високий рівень безробіття і після реформування АПК знайти роботу дуже важко. Тож проблема кар'єрів, яку порушують депутати обласної ради, має в собі ще й соціальний зміст. Адже, скажімо, той же «Волинський край» дає роботу майже двомстам робітникам. Була б сировина — створювали б ще нові робочі місця.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне

Фото Українформ

Алла БРУСИЛОВА.

На знімку: Оксана Каплина — переможниця конкурсу номінації «Транспорт».

У парламент — без виборів!

Група херсонських школярів ознайомилася з визначними місцями Києва, відвідала музеї, театри, зоопарк, а також побувала у Верховній Раді України. Поїздка стала головним призом за перемогу в конкурсі «Херсонщина спілкується зі світом» від народного депутата Володимира Дем'яніна.

З його ініціативи в області було оголошено конкурс на кращу інформацію для інтернет-сайту Херсонської обласної державної адміністрації. У десяти номінаціях змагалися і діти, і дорослі. Головним «штабом» конкурсу, куди

надходили роботи, стала школа-гімназія №3, який торік народний депутат подарував комп'ютерний клас. Два десятки школярів з різних районів області отримали захоплювальні призи — аудіоплеєри та фотоальбоми. Приз для дорослих — комп'ютер — вибороли педагоги школи-інтернату з села Чорнобаївки Білозерського району.

Алла БРУСИЛОВА.

На знімку: Оксана Каплина — переможниця конкурсу номінації «Транспорт».

ПРОДУКТОВА ЛИХОМАНКА

Ціни приборкують. Хто як

(Початок на 1-й стор.).

Влада Харківщини також уживає заходів для регулювання цін на продукти першої потреби. Розпорядженням першого заступника глави облдержадміністрації Олександра Колесникова обмежено до п'яти відсотків рентабельність виробництва хліба. Максимальна торговельна надбавка на борошно, крупи та цукор становить десять відсотків, а для оптових продавців — три відсотки. Обмеження на торговельні надбавки і фіксована рентабельність діятимуть до першого вересня. Економічних підстав для подорожчання продуктів немає. Втім, пекарі вдалися до хитрощів — почали випікати нові, дорожчі сорти хліба, які за рецептурою не дуже відрізняються від старих сортів, повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.

Тезу про те, що для зростання цін на хліб, макарони, крупи, цукор передумов не було, підтверджують на Закарпатті. Співробітники Берегівського ВБОЗу в місті Виноградів під час перевірки цеху з розфасування сирих матеріалів та складських приміщень, які належать приватному підприємцеві, виявили 256 мішків «підпільного» цукру, ще й без сертифіката якості. Цукор розфасовували в пакети з надписом «Зроблено в Україні». Встановлено також, що посадові особи Батівського комбінату хлібопродуктів самовільно, без погодження з Держкомрезервом, протягом 2002—2003 років реалізували 309 тонн пшениці на загальну суму 100 тисяч гривень, передає наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.

На Вінниччині ціни на основні продукти харчування зростають. Як повідомив наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК, подорожчали основні види хліба. Голова правління ВАТ «Вінницяхліб» Віктор Ляховецький пояснив це зростанням вартості борошна. Гречку продають за ціною... сала — 5,5 гривні за кілограм. Подорожчали олія, цукор, борошно, макаронні вироби, кукурудзяна, пшенична, перлова крупи та пшоно. Запевнення урядовців про стабілізацію цін викликають у покупців скептичну посмішку.

На Тернопільщині ціни на хліб — одні з найнижчих в Україні і, незважаючи на ажіотаж, не підвищувалися. На ринку ціни на борошно, крупи, цукор різко підскочили. В області створено вісім робочих груп, які контролюють ситуацію з цінами. Крім того, не чекаючи урядових рішень, місцева влада у межах своєї компетенції обмежила граничний рівень рентабельності: для переробників — п'ять відсотків, для торгівлі у містах — десять відсотків, у селах — п'ятнадцять, повідомляє наш власний кореспондент Марта ЛІТИНСЬКА.

А тим часом кримська влада вжила заходів до зниження цін. ВАТ «Кримхліб» на 15 відсотків здешевив свою продукцію. Зокрема, зафіксовано граничні ціни на два види хліба: буханець із борошна 1-го сорту коштує 1 грн. 15 коп., а із житньо-пшеничного — 1 грн. 20 коп. Нагадаємо, наприкінці червня «Кримхліб» підвищив ціни на хліб на 18 відсотків.

ВРОЖАЙ-2003

Не спалило сонце, то дощі заллють

Через майже щоденні дощі жнива на Одещині проходять не так швидко, як прогнозувалося. Озимі та ярі зернові і зернобобові обмолочено лише на першій сотні тисяч гектарів. Результат не радує. Врожай гороху — до 7 центнерів з гектара, озимої пшениці — по 7,2 центнера. Дешо вища врожайність ярого ячменю (озимий весь загинув) — майже 11 центнерів зерна з гектара, повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

Схожа ситуація і на Донеччині. В Ясинуватському районі злива з градом фактично знищила посіви пшениці, кукурудзи, ячменю, проса та гречки на площі 1166 гектарів. Загинув соняшник на площі понад 300 гектарів у Красноармійському районі. Відчутно позначається погода й на темпах жнив, що розпочалися в південних районах. У Новоазовському районі з 21 тисячі гектарів озимої пшениці рослини благополучно перезимували на 14 тисячах. На сьогодні середня врожайність ранніх зернових становить 13 центнерів з гектара. По 10,9 центнера намолочують у Тельманівському районі, інформує наш позаштатний кореспондент Леся ХОМЕНКО.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Технологічні дослідження» код ЄДРПОУ 32162066, адреса: м. Київ, вул. Глибочицька, 17, повідомляє про припинення фінансово-господарської діяльності і оголошує про початок процедури ліквідації. Приймаються претензії.

НОВИНИ

КОРДОН

Затримали контрабанду

За півроку в зоні діяльності Північного напрямку (а це Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, Чернігівська області) прикордонники затримали контрабанди більш як на два мільйони гривень. Про це повідомив на прес-конференції командувач Північного напрямку Прикордонних військ України генерал-майор Віктор Мишаківський.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Проти жовтих номерів

У півмільйонному Миколаєві страйкують водії маршрутних таксі. Причина — рішення міської влади та ДАІ щодо встановлення на «маршрутках» жовтих номерних знаків. Окрім значних витрат на встановлення номерів, їх власникам доведеться придбати і спеціальний дозвіл ДАІ, щоб перетнути кордони Миколаївщини з сусідніми областями. А ще водії вимагають підвищення ціни за проїзд.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

До екстриму — готові

Окремим батальйоном МНС у Чернівецькій області проведено масштабні навчання з гасіння пожеж на ланах та у лісах поблизу села Красноільськ (на знімку).

Як повідомив начальник Буковинського батальйону МНС полковник Анатолій Дудка, його підрозділ готовий до боротьби з лісовими пожежами у найнедоступніших місцях Українських Карпат.

Сергій СУЛИМА.
Фото автора.

Перевізники нехтують безпекою пасажирів

ТРАНСПОРТ

У гонитві за чистоганом

Останнім часом стало поширеним перевезення пасажирів мікроавтобусами. Ці транспортні засоби здебільшого належать приватним власникам (до 70%), а це ускладнює контроль за їхнім технічним станом та медичним оглядом водіїв.

Статистика свідчить, що з вини водіїв приватних автобусів скоюється значно більше ДТП, аніж з вини їхніх колег з установ, підприємств та організацій. Так, за 4 місяці поточного року через неправильні дії «приватників» сталося 167 ДТП, в яких загинуло 33 та поранено 233 людини. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року кількість ДТП зросла на 25%, загиблх — у два рази та на чверть більше людей отримали поранення.

Крім того, технічний стан та конструктивна відповідність згаданих транспортних засобів не завжди відповідають нормам. Перевізники, намагаючись отримати якомога більший прибуток, нерідко нехтують безпекою. Нині всюди можна побачити: в салоні машини не лише сидять, а й стоять пасажирри. Така їзда, як видно на практиці, не тільки позбавляє пасажирри комфорту, а й створює небезпеку при маневруванні, поворотах та гальмуванні транспортних засобів. Так, нещодавно в Черкасах з маршрутного мікроавтобуса «Мерседес-208» під час руху випала людина й загинула від отриманих травм.

Жодний автобус не випускається на маршрут без сертифіката відповідності певним

вимогам. Однак, за результатами перевірки Державтоінспекції, більшість таких автобусів не відповідає стандартам. Найбільше порушень — зі встановленням додаткових сидінь та нехтуванням належним плануванням салону. Чимало власників та водіїв авто вдаються до обману: перед техоглядом знімають сидіння, а виходячи на лінію, знову їх ставлять. Наприклад, у травні поточного року в Броварах та Борисполі (Київська область) з 31 перевіреного мікроавтобуса у 26 виявлено саме такі порушення.

Аварія очима наукових дослідників

Уявімо собі картину: ми є свідками аварії мікроавтобуса ГАЗ-322132 з пасажирами, котра сталася на швидкості 55 км/год. Її наслідки — ку-

зов відірвався від рами і змістився вперед на 200 мм, вітрове скло лопнуло, горловина бензобаку відірвалася, у салоні випали плафони освітлення. Такі результати показала запланована аварія згаданого мікроавтобуса з шістьма пасажирами і водієм у вигляді манекенів. Вмонтовані датчики засвідчили: двоє людей загинуло, стільки ж отримали травми, несумісні з життям, а троє стали інвалідами. Тяжкі наслідки ДТП — саме через розміщення сидінь всупереч нормам і стандартам.

Вочевидь, настав час, щоб міністерства і відомства, відповідальні за маршрутні перевезення, об'єднали свої зусилля для створення безпечних умов дорожнього руху.

Володимир ДУШНИК, начальник Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху МВС України.

Десять років на українському ринку інформаційно-телекомунікаційних технологій

Акціонерне товариство «Українські сателітарні системи» відзначає 10-річчя діяльності на ринку інформаційно-телекомунікаційних технологій України.

Привітати компанію «УкрСат» приїхали Барам Пурманд (президент HUGHES International), Арунас Слекіс (віце-президент HUGHES) та Костянтин Ланін (менеджер HUGHES) — представники найбільшого постачальника широкосмугових супутникових мереж для корпорацій та індивідуальних користувачів. На прес-конференції, яка проходила в інформаційному агентстві «СатІнформ» АТ «УкрСат» президент HUGHES International Барам Пурманд зазначив, що вірить у потенціал українського ринку, що успіх його компанії взаємозалежний від таких партнерів, як «УкрСат», і результатом майбутніх відносин можуть стати «розумні інвестиції» в Україну.

Результатом зустрічі став підписаний контракт між «УкрСат» та «HUGHES» на модернізацію існуючого та шеф-монтаж нового суперсучасного супутникового комплексу, здатного покрити усі потреби України в супутниковому зв'язку.

Голова правління АТ «УкрСат» Борис Олександрович Непомнящий, підводячи підсумки десятирічної роботи компанії, зазначив: — Ми створили компанію — національну гордість України. Унікальну компанію, яка займає передову позицію на українському ринку інформаційних технологій. Ми створили суперсучасну систему супутникового зв'язку, спромоглись довести, що компанія недержавного сектору економіки може впевнено виконувати великі загальнодержавні проекти та привносити у державний бюджет мільйони гривень. Це велике досягнення не лише для компанії, а й для держави в цілому.

Сьогодні АТ «УкрСат» впевнено виходить на європейський і світовий рівень та може конкурувати з кращими зарубіжними компаніями.

Створений суперсучасний Телепорт з Центром управління системами супутникового зв'язку АТ «УкрСат» є найпотужнішим в Україні та входить до десятки кращих в Європі. Акціонерним товариством «УкрСат» створено перший в Україні атестований захищений телекомунікаційний вузол мережі Інтернет. Нині до опорної мережі АТ «УкрСат», з використанням послуг Інтернет, підключено: адміністрацію Президента України, Верховну Раду України, Кабінет Міністрів, Службу безпеки України, Конституційний Суд, Міністерство закордон-

них справ, Національний банк, Державну митну службу, Державну податкову адміністрацію, Національне центральне бюро Інтерпол в Україні, Державний комітет у справах охорони державного кордону України та низка інших державних установ та відомств. АТ «УкрСат» доручено хостінг та супровід офіційного сайту Президента України.

Напередодні ювілею АТ «УкрСат» виграло тендери:

- на створення системи супутникового зв'язку Прикордонних військ України;
- на створення локально-обчислювальних мереж, із застосуванням систем супутникового зв'язку, Головного та окремих підрозділів Військово-повітряних сил Збройних Сил України та
- попередню кваліфікацію учасників тендеру на створення мережі космічного зв'язку аварійного реагування ДП НАЕК «Енергоатом».

Поздоровляємо колектив АТ «Українські сателітарні системи» з 10-річним ювілеєм. За десять років діяльності компанія виросла в провідного національного оператора супутникового зв'язку та впевнено займає передові позиції на інформаційно-телекомунікаційному ринку України.

Наснаги, досконалості, натхнення.

ПЕРСПЕКТИВА

Кармалюк із прихованою камерою

Національному історико-архітектурному заповіднику «Кам'янець» уряд виділив два мільйони гривень на реставрацію пам'яток Старого міста. За ці кошти планується реалізувати кілька проектів. Зокрема, від Новопланівського до Замкового мосту і на Підзамче вишикуються старовинні ліхтарі, а фортеця, ратуша матимуть нічне підсвічування. Щоб уберегти найцінніші об'єкти від пошкоджень чи крадіжок, у деяких місцях встановлять приховані камери.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

ФОТОФАКТ

Артемівський завод шампанських вин, що на Донеччині, незабаром випустить унікальну партію шампанського 15-річної витримки.

На знімку: суворе дотримання технології — запорука високої якості.

Фото Олексія ШИБАНОВА (УкрІнформ).

Заява Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи

Ситуація, що склалася навколо проблем подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, давно викликає у нас серйозне занепокоєння, і члени комітету про це не раз заявляли.

Однак сьогодні, всупереч рекомендаціям учасників парламентських слухань «17-та річниця Чорнобильської катастрофи. Досвід подолання» Кабінетом Міністрів України активно порушується питання розпорощення системи комплексного захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, по різних міністерствах, йде цілеспрямоване розмивання відповідальності за цю справу.

У зв'язку з розширенням функцій МНС, приєднанням до цього міністерства цілого блоку з питань пожежної безпеки в Україні, обсяги робіт, що виконуються підпорядкованими міністерству підрозділами, істотно збільшуються, а чорнобильським питанням приділяється дедалі менше уваги. Структурні зміни в МНС, які відбулися останнім часом, призвели

до порушення відпрацьованої роками системи, що в умовах дефіциту бюджету сьогодні набуває суспільно-політичного резонансу, призводить до нагнітання обстановки навколо проблем соціального захисту чорнобильців замість детального і ґрунтовного аналізу та спокійного і вдумливого їх розв'язання.

В умовах недоликів, які мають місце у вирішенні питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, ускладнення і погіршення умов отримання компенсацій та надання пільг, забезпечення житлом, оздоровлення та медичного забезпечення підвищує соціальну напруженість серед постраждалого населення, що під час здійснення політичної реформи в країні та напередодні виборів є серйозною політичною помилкою з боку уряду України.

Сімнадцятирічний досвід свідчить, що тільки концентрація управлінських, фінансових та матеріальних ресурсів в одному державному органі дає можливість комплексно розв'язувати чорнобильські проблеми, а, головне, визначаючи пріоритетність видатків, контролювати їх цільове використання, запобігати в тяжких економічних умовах виникненню соціальної напруженості серед постраждалого населення.

Враховуючи рекомендації парламентських слухань, комітет звертається до Президента України, Прем'єр-міністра України терміново, до початку нового бюджетного року, вирішити питання створення Державного комітету з питань ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, який став би головним об'єднуючим підрозділом у державі в сфері подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, розв'язанні проблем Чорнобильської АЕС.

Створення такого державного органу дасть можливість функціонувати в системі місцевих органів виконавчої влади, як це було раніше, самостійних головних управлінь (окремих управлінь), а в районах і містах обласного підпорядкування — управлінь (відділів), які будуть основними ланками у сфері розв'язання проблем подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, що, безумовно, матиме позитивні наслідки.

Реалізація цих питань може бути здійснена в межах наявної граничної чисельності, фонду оплати праці працівників та видатків на утримання МНС України, облдержадміністрацій, райдержадміністрацій і міськвиконкомів.

З метою підвищення ядерної безпеки, забезпечення надійного контролю над експлуатацією ядерних об'єктів комітет також вважає за доцільне створення Державного комітету з використання атомної енергії.

Один з пікетів «чорнобильців» біля Верховної Ради.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Пожежники випалюють «чорнобильців»?

ПРОДОВЖУЄМО ТЕМУ

Кілька років тому село Грозине в Коростенському районі Житомирської області газифікували. Згідно з Чорнобильською будівельною програмою. А вісім будинків з протилежного боку Центральної вулиці, якою пролягає газопровід, і досі без голубого палива. Тому в своїх листах до редакції мешканці запитують: невже для держави це така складна справа? Про це йшлося і в матеріалі в нашій газеті від 30 жовтня 2002 року «Приваблює і сльози викликає».

Тодішній міністр з питань надзвичайних ситуацій і у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Василь Дурдинець доручав вивчити можливість газифікації забутих будинків у Грозиному заступнику держсекретаря В. Логінову. У листопаді минулого року Володимир Васильович сповістив редакцію: після затвердження держбюджету на 2003 рік тощо питання буде розгля-

нуто спільно з Житомирською облдержадміністрацією. Минув не один місяць після затвердження бюджету, а з МНС — жодного слова. Якось, перебуваючи у справах у міністерстві, нагадую Володимиру Васильовичу про обіцяне. «Враховуючи прохання редакції, спробуємо щось придумати разом із Житомирською облдержадміністрацією», — відповів той. Для підкріплення усного нагадування надсилаємо письмове.

Невдовзі з МНС надходить відповідь з висновком: міністерство не має можливості виділити кошти для газифікації житлових будинків у селі Грозине. Підписав її новий заступник держсекретаря Володимир Романов. З'ясовується, В. Логінов у МНС уже не працює. Отже, з ним пішла і його обіцянка. Коло обов'язків В. Романова — фінансові питання. Тож треба все починати з початку.

Додам: мова йде про виділення якихось 16—20 тисяч гривень. З одного боку, ця скромна сума і газифікація давним-давно могла б бути переконливим доказом для мешканців, які вже давно очікують, що в нашій державі за глобальними завданнями не забувають про потреби конкретних громадян. З другого — що і після приєднання до МНС державної пожежної служби там не забувають про «чорнобильців». А село Грозине, до речі, розташоване в четвертій зоні.

І ще такий приклад. Не так давно, після чергової публікації в нашій газеті, МНС спалахнуло бажанням допомогти ліквідаторові аварії на ЧАЕС першої категорії Анатолію Терницькому з Вишневого Київської області, який мешкає в гаражі. Та згодом оперативне втручання спеціальної комісії для розв'язання його житлової проблеми, створеної за дорученням нинішнього Міністра МНС Григорія Рєви, загальмувалося і, певно, пішло в небуття. Причина та

сама — реорганізація МНС і кадрові зміни в ньому.

Конкретна допомога потерпілому і від судового свавілля, в якого, нагадаю, за рішенням Києво-Святошинського суду відібрали куплену ним на законних підставах квартиру, мала б бути здійснена під загальним керівництвом того-таки В. Логінова. Лише нещодавно коло його обов'язків перейшло до Олександра Капітули, вихідця із селища Рокитне Рівненської області. Звичайно, до порушених питань у нього ще руки не дійшли. І, зрозуміло, в загальнодержавні чорнобильські йому ще довго треба буде «в'їжджати».

Це лише окремі штрихи на підтвердження викладеного в заяві Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Справді, треба щось робити. Щоб не горіли чорнобильські проблеми і самі «чорнобильці», які й до цього добряче тліли...

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

У НОМЕР

Зелені — за правду про...

(Початок на 1-й стор.).

Тоді у Верховній Раді з'явився законопроект «Про державну систему біобезпеки під час здійснення генетично-інженерної діяльності». Для його прийняття 18 січня 2001 року не вистачило 19 голосів. Фракція Партії зелених України була проти. Під час повторного голосування 379 народних депутатів нинішнього скликання підтримали цей законопроект. Тож, за словами Курикiна, є небезпека, що на початку наступної сесії він може бути прийнятим. І що тоді? Тоді ринки країни відкриються для ГМ-продукції, вплив якої на здоров'я людини не досліджено.

Довідка. Що таке ці ГМО, де і коли вони з'явилися? За довідкою Партії зелених, під час «холодної війни» військові кола супердержав США і СРСР покладали неабиякі надії на біологічну зброю нового типу. Вона мала бути набагато ефективніша, ніж термоядерна, бо не знищувала б території, будови, індустрію, а вражала лише людей. До цієї зброї належали й генетично модифіковані організми. Тобто такі, що містять гени, штучно створені або запозичені з інших організмів. Таке відкриття забезпечувало грандіозні перспективи — створення вірусів і рослин, котрі знижували б імунітет людей, несли нові хвороби, від яких не було б природного захисту, ліків.

Після закінчення «холодної війни» незалежно одна від одної групи радянських і американських фахівців у цій галузі звернулися до своїх урядів з пропозицією використати ці технології в мирних цілях. У Радянському Союзі вони не мали відповідної фінансової підтримки. А у Сполучених Штатах ідею підхопили корпорації, котрі спеціалізувалися на агротехнологіях. І невдовзі на світовому ринку з'явилися генетично модифіковані сільськогосподарські культури — нові, штучні види рослин, що не пройшли природну або звичайну сільгоспселекцію, а були синтезовані шляхом біотехнологічних операцій.

Мета таких наукових експериментів начебто благородна — розв'язати проблему бідності та голоду в деяких країнах світу.

Одним із див генної інженерії є сорт помідорів, для морозостійкості яких у них вживлено ген медузи. Чи виникне у нас бажання смакувати таким помідором? Боязко, проте на наші городи все-таки поширюється картопля американської фірми «Монсанта», бадилля якої не їсть навіть ненажерливий колорадський жук. А що у плодах? Англійська газета «Гардіан» написала про вплив модифікованої картоплі, в яку «вмонтовано» ген, що виробляє смертельну для колорадського жука отруту. Після десятиденного годування нею мишей у них виявили негативний вплив на нирки, кишечник, інші органи, пригнічення імунної системи. У цих тваринок ніби зменшився навіть мозок.

Експерти стверджують: вплив ГМ-продуктів може позначитися на здоров'ї людини набагато серйозніше, ніж Чорнобиль. Є небезпека, що, приміром, ген стійкості до антибіотиків, цього потужного засобу боротьби із хворобами, потрапить у навколишнє середовище і хвороботворні мікроби не реагуватимуть на антибіотики, що є прямою загрозою здоров'ю людини. Мало того, внаслідок генетичних маніпуляцій люди не просто хворітимуть. Мутації організму можуть взагалі знищити людину як вид.

Отже, люди мають знати, що вони вживають. Мати право вибору. Повинна бути запроваджена система маркування продуктів.

У разі поширення в нашій країні ГМ-сортів виникне велика загроза і для самих виробників харчової продукції. Адже вирощування їх не обмежиться межами одного поля. Перехресне запилення «заразить» новими генами сусідні площі, і той, хто вирощуватиме натуральні сорти, мимоволі одержуватиме врожаї з ГМО. Ці сорти спричинять появу стійких бур'янів, котрі сприятимуть генетичному забрудненню ґрунтів. Для боротьби з такими бур'янами необхідно буде використовувати надсильні хімічні препарати, які виснажуватимуть ґрунти. Україна втратить свою унікальність як виробник чистих натуральних продуктів.

Скориставшись відсутністю цивілізованих у нашій країні форм ринкових відносин, відповідного законодавства, цікавістю нашого люду до всього іноземного, компанії—виробники ГМО ще на початку 80-х років почали проникати на український ринок.

Один із лідерів цієї індустрії — компанія «Монсанта» розпочала свою діяльність в Україні польовими дослідженнями з впровадження технології обробки ґрунту із застосуванням засобів захисту рослин та насіння власного виробництва в деяких господарствах Донецької та Дніпропетровської областей. У 1989 році ця компанія запровадила гербіцидний проєкт на площі 100 га у Сумській області. У 1992-му на суму 32 мільйони доларів продала в нас власну ГМ-продукцію. У 1993-му — майже на 50 мільйонів доларів.

У січні 2000 року в Монреалі (Канада) 110 країн світу підписали Картагенський протокол з біобезпеки, перший документ, який передбачає створення механізмів контролю за розповсюдженням ГМО. 25 червня 2002 року цей протокол ратифікували країни—члени Європейського союзу. Нещодавно країни ЄС оголосили про продовження мораторію на реєстрацію нових ГМО ще на чотири роки. Що зумовило агресивну реакцію компаній США і започаткувало торговельно-політичну війну. У Білорусі, між іншим, заборонено ГМО.

Ось про що розповідатимуть зелені під час своєї акції. Водночас збиратимуть підписи під зверненням до Президента України стосовно заборони використання і поширення ГМО в Україні.

Яків ГАЛЬЧЕНКО. ▼

Роланд Шісау: «Ми в Україні для того, щоб видавати візи, а не перешкоджати цьому»

Німеччина — одна з найбільш відвідуваних українця-ми держав. Хтось їде туди в справах бізнесу, хтось — людей подивитись, себе показати. Здійснюються також міжвузівські обміни, зростає кількість стажувань українських фахівців на підприємствах, у банках і фірмах. А ще — з року в рік розвиваються зв'язки так званої народної дипломатії. І вся ця велика кількість громадян не може обминути консульсько-правовий відділ Посольства Німеччини в Україні. Буває, що подорожні з тих чи інших причин не завжди отримують на це дозвіл, і навколо цього, буває, виникає чимало пліток і чуток.

Кореспондентка «Голосу України» одержала інформацію про видачу віз на в'їзд до Німеччини, як кажуть, з перших вуст: про це розповідає керівник консульсько-правового відділу Посольства Німеччини в Україні Роланд ШІСАУ.

— Пане Шісау, скажіть, будь ласка, яку кількість віз на в'їзд у Німеччину консульський відділ видає громадянам України щороку?

— Торік ми видали їх 234 тисячі, а цього року, напевне, буде 210 тисяч. Якщо порівняти кількість віз, які видають інші іноземні представництва, то на нашій попит найвищий. Загалом же це становить 10 відсотків від загальної кількості віз для в'їзду в Німеччину.

— Як довго триває процес видавання віз?

— Це залежить від її виду. Для заявника цей термін розпочинається з короткої співбесіди, під час якої наші співробітники прагнуть переконатися, чи збігаються задекларовані в заяві наміри зі справжніми. При подачі заяв на отримання гостьової візи процедура триває близько двох тижнів. Візи на тривале перебування розглядаються в Німеччині, а тому перевірка документів може тривати від 10 діб до 3,5 місяця. Загалом видавання віз відбувається у три етапи: віддання консульського відділу з тим, щоб домовитись про співбесіду, сама співбесіда й одержання чи неодрержання паспорта з візою. Повну інформацію про правила й про те, які документи потрібні, можна одержати або безпосередньо в консульському відділі, або на нашій веб-сторінці в Інтернеті: www.german-embassy.kiev.ua.

— Кажуть, доки громадянин потрапить до віконця співробітника консульського відділу, йому доводиться висити в довгезній черзі...

— Це щоразу по-іншому. Ми, звичайно, намагаємося так організувати роботу, щоб відвідувачі не відчували незручностей, але їх буває справді дуже багато. Тому «шлях до віконця» може тривати від 30 хвилин до 2,5 години.

— А ще кажуть, що багатьом заявникам відмовляють в одержанні візи на в'їзд до Німеччини...

— Це не так, хоч трапляються й авантюрні спроби їх

отримати. Офіційна статистика свідчить, що візи не одержують приблизно 11 відсотків тих, хто по них звернувся. До речі, за умови звернення з письмовим запитом ми пояснюємо причину відмови.

— Чи стали жорсткішими умови видачі віз після подій 11 вересня?

— Змін у законодавстві, яке регулює видавання віз, майже не сталося. Щоправда, передбачається, що візу видаватимуть з фотографією заявника. А щодо самої процедури... В нас стало більше персоналу, й ми ретельніше перевіряємо кожну заяву, бо досвід свідчить, що тут можуть бути зловживання.

— Нині для Німеччини надзвичайно актуальна проблема з припливом нелегальної робочої сили. Ви якось запобігаєте цьому?

— Так, це належить до кола наших завдань. Ми запровадили практику співбесід, де намагаємося все-таки з'ясувати щирість намірів заявника щодо поїздки в Німеччину. Звичайно, візові рі-

шення мають характер прогнозу. Але наше найголовніше завдання — видавати візи, а не перешкоджати цьому...

— Які зміни чекають бажаних поїхати до Німеччини в зв'язку з тим, що сусіди України — Польща, Угорщина та Чехія — стають членами Європейського союзу? Досі для українців у ці країни був безвізовий режим.

— Для нас нічого не зміниться, а от для українців поїздки до сусідів ускладняться. Адже вступ цих країн до європейської спільноти не означає приєднання до шенгенського простору. Принаймні нині. А в країнах, які не входять до нього, є і паспортний, і прикордонний контроль. Тобто це не означає, що коли український громадянин має візу до Польщі, то він безперешкодно мандруватиме всіма країнами ЄС: зовнішній кордон залишається.

— Перепрошую, але кажуть, що, попри всі суворі перевірки, візу на в'їзд до Німеччини можна просто купити. Кажуть, що німецькі співробітники консульства нібито брали за це хабарі, про що свого часу повідомляла і українська, і німецька преса...

— Ви маєте на увазі скандал, що стався два роки тому? Слід сказати, що ризик корупції завжди є. Але ми зробили й робимо все, щоб запобігти цьому. По-перше, ротація кадрів; по-друге, наші співробітники не працюють постійно на одній і тій самій ділянці роботи. Крім того, в процесі роботи одночасно

залучені п'ять працівників, тобто тут є постійний взаємний контроль. Тож малоймовірно, що один співробітник, спокусившись на хабара, захоче втягнути в діяння, каране законом, ще чотирьох чоловік.

Раніше ми надавали кредит довіри певним категоріям клієнтів, з якими працювали. Але з часом пересвідчилися, що деякі з них зловживали нашою довірою: як посередники за плату вони обіцяли отримання візи.

Нині теж доводиться чути, що візу до Німеччини можна одержати, заплативши за неї посередникам. Порядок і правила, які діють у нас, унеможливають це. Щоправда, легковірні заявники ловляться на обіцянки суб'єктів, які крутяться поблизу будинку консульського відділу, а потім залишаються ні з чим. Тому радимо клієнтам або звертатися по інформацію до наших співробітників, або знайомитися з нею на спеціальних щитах, встановлених у приміщенні консульського відділу, або в Інтернеті, а не користуватися послугами сумнівних осіб.

— Які особливості роботи консульського відділу в Україні? Чи помітили ви тут щось таке, чого немає в інших країнах?

— Я вже казав, що ми видаємо найбільшу кількість віз серед таких установ, як наша. Україна — велика країна з великою кількістю населення. Тому ми змушені по-іншому ор-

ганізовувати саму процедуру видавання віз. Хоч правила однакові для всіх, але ми маємо адаптувати їх до місцевих реалій. Скажімо, коли з Південної Америки до Німеччини їдуть переважно ділові люди, бо для пересічного громадянина така поїздка не по кишені, то з України в будь-яку європейську державу можна дістатися автобусом, недорого заплативши за квиток. Тому й бажаних одержати візу велика кількість. Безперечно, це відображається на специфіці нашої роботи.

Ще одна проблема: підробка документів. В Україні за певну суму можна придбати фальшиві документи. Їх частка, як ми пересвідчилися, досить висока. Зазвичай ми направляємо фальшивки до відповідних органів. В Україні фальсифікація чи підробка документів карається законом, але переслідування у різних випадках проводиться по-різному. В цілому подання фальшивих документів, на жаль, досить поширене явище.

Насамкінець хочу додати, що робота консульсько-правового відділу — це не лише видавання віз. Ми маємо також найбільший підрозділ з питань еміграції, здійснюємо легалізацію документів, опрацьовуємо справи, пов'язані з реєстрацією шлюбів, смерті, оформленням спадку, а також надаємо різноманітні консульські і правові консультації.

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНЬКА.

НОВИНКА

Атрибут тотального контролю

З 1 вересня в усіх білоруських вузах планується запровадити курс ідеології. Недержавним вищим навчальним закладам також буде рекомендовано читати такий предмет.

Ідея запровадження нової дисципліни з'явилася після ідеологічної наради, проведеної в квітні з участю президента. Поки що процедуру введення ідеологічного курсу в програму вузів, а також його обсяги й назву не уточнено, та попереду ще два місяці. Нову дисципліну розробляє творча група, роботу якої координує Академія управління при президентові.

Не зовсім зрозуміло, хто читатиме ідеологічний курс. У Міністерстві освіти припускають, що це будуть викладачі економіки, історії та філософії, котрі пройдуть курс підвищення кваліфікації. Утім, з кадрами навряд чи виникне проблема. Судячи з усього, ідеологія нагадуватиме радянський курс суспільствознавства, перекладений на білоруське підґрунтя. І, на думку теоретиків нововведення, «до спеціальних знань має додаватися розуміння того, для чого людина це робить. Цей курс допоможе студентам відкоригувати свою громадянську позицію». В Міносвіті вважають, що запровадження ідеологічного курсу потрібне, бо тоді студенти вузів, здобувши вищу освіту, зможуть обіймати керівні посади.

Незалежні експерти сприймають нововведення без ентузіазму. Так, політолог Юрій Дракохруст вважає: «Ця ситуація примушує згадати формулу Єжі Леца: якщо трублять у риг достатку, отже, він порожній. Нещодавно Путін, виступаючи в Калінінграді, заявив, що в Росії не буде державної ідеології, і зазначив при цьому, що така ідеологія є ознакою тоталітарної держави. Ідеологія є атрибутом тотального контролю, вона проникає у приватне життя, в мізки і душі людей».

Ганна ПЕТРОВСЬКА.

▼ Мінськ.

Свині не винуваті

Останнім законом, проголошеним президентом Латвії Вайрою Віке-Фрейбергою перед переобранням на пост глави держави, став горезвісний закон про захист внутрішнього ринку.

Чи могла глава держави напередодні її переобрання Сеймом на новий термін не проголосити закон, ухвалений у невідкладному порядку 85 зі 100 депутатів? Питання риторичне.

Увесь червень у пресі країн Балтії друкуються зведення про «м'ясну війну». У Латвії її називають інколи «свинською війною», ображаючи безсловесних тварин, котрим людство багато чим зобов'язане.

У посланні МЗС Литви з цього приводу йдеться: «Латвія в односторонньому порядку вирішила запровадити захисне мито на імпорту свинину, тому Литва розцінює можливість вжиття заходів у відповідь».

Менш дипломатично пише впливова газета «Lietuvos rytas»: «Постійно створюються штучні перешкоди для імпорту литовських молочних продуктів, навіть на порозі ЄС робляться спроби порушення антидемпінгових справ, не раз мали місце спроби запровадити мито, яке обмежило б увезення литовської свинини». Газета незадоволена не тільки митною, а й інвестиційною політикою Латвії: «Підозріло прискіпливе ставлення латвійської влади до компаній литовського ка-

піталу давно стало нормою. Латвія, яка вже готується стати членом ЄС, не вміє грати за європейськими правилами бізнесу чи залишається вірною східним правилам».

Газету підтримав посол Литви Пятрас Вайтекунас, який заявив, що в Латвії «діє система, спрямована проти литовських підприємців». Дипломатичним відомством ще належить порозумітися з приводу такої відвертої заяви.

Згадана газета робить висновок, що стосунки Латвії з колишнім союзником у боротьбі проти окупації ЄСР і майбутнім союзником по НАТО та ЄС в деяких випадках гірші, ніж з Росією. «Lietuvos rytas» завершує: «Мабуть, ліміт терпіння у відносинах з Латвією закінчується, чотири роки не ратифікується договір про кордон, зводяться спеціальні перепони для інвестицій литовського капіталу, Рига знехтувала сусідські стосунки, тому у Вільнюса вільні руки для залучення до розв'язання цієї проблеми інших країн». Кого мають на увазі — Естонію, Росію, Брюссель чи самого дядька Сема, можна лише гадати.

В Естонії запроваджені Латвією квоти й митні тарифи також наробили галасу. Ще б пак, адже 80 відсотків експорту свиней йде на латвійські м'ясокомбінати, деякі з них, до речі, придбано тими самими естонцями. Фахівці оцінюють втрати в 48 мільйонів крон на рік (близько 20 млн. гривень). І державні

чиновники цієї країни спішно розробляють заходи для обмеження доступу на таку саму суму латвійських товарів на місцевий ринок. Голова правління найбільшого м'ясокомбінату Олле Хорм каже, що розмови про Балтію як про єдину економічну зону — міф.

Латвійські чиновники оригінально пов'язують закінчення «війни» зі вступом до ЄС. Так, представник Мінземлеробства Марат Васариньш вважає, що сусіди не мають права вживати заходів у відповідь проти Латвії тому, що для цього треба спочатку звернутися до суду Світової організації торгівлі. І до вступу в ЄС Литва з Естонією не встигнуть їх вжити. Але після того спірний закон просто втратить чинність.

У Латвії також були виступи «проти». Валдіс Гайлітс з Асоціації переробників м'яса умовляв не проголошувати закон: «Ми розуміємо, що треба захищати місцевих селян, проте спосіб, котрий для цього обрали чиновники, схвалити не можна. За такого розкладу втратять усе. Дивно, що проблему хочуть розв'язати за рахунок переробників замість того, щоб викоренити «чорний ринок», який нині становить 40 відсотків. Наскільки я знаю, проти запровадження мита виступили Федерація латвійських промислових підприємств, а також представники рибної та інших галузей».

Та що зроблено, те зроблено. Оливи у вогонь додала відмова президента Латвії прибути до Вільнюса на 750-річчя коронації князя Міндаугаса. Після цього спікер Сейму Литви відмовився від участі у святкуванні 10-річчя латвійського парламенту. Залишається чекати і сподіватися, що «залучення до розв'язання цієї проблеми інших країн» не посварить остаточно «балтійських сестер».

Володимир СТРОЙ.
Рига.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Подивитися одне на одного поглядом єднання

Папа Римський Іван Павло II звернувся з посланням до народів України та Польщі з нагоди 60-ї річниці трагічних подій на Волині. Понтифік висловлює вдовolenня у зв'язку з тим, що «християнські спільноти України та Польщі стали ініціаторами» проведення офіційних заходів, присвячених цій даті. «У вихорі Другої світової війни, коли найневідкладнішою мала б бути потреба солідарності та взаємодопомоги, темні дії зла отруїли серця, а зброя довела до пролиття невинної крові. Тепер, після шістдесяти років тих сумних подій, у серцях більшості поляків і українців утвердилася потреба глибокого випробування совісті. Від-

чувається необхідність єднання, яке дозволило б новими очима подивитися на сьогодні і майбуття. Така передбачлива внутрішня настанова змушує мене вознести Господові почуття вдячності, коли духовно об'єднуюся з тими, хто в молитві згадує всі жертви тих насильницьких дій», — каже Іван Павло II. Він підкреслює, що нове тисячоліття висуває вимоги, щоб українці й поляки «не залишалися в'язнями сумних спогадів свого минулого, проте, переосмислюючи з новим духом минулі події, подивилися одне на одного поглядом єднання, обіцяючи будувати краще майбутнє для всіх». «Польща та Україна, землі, які впродовж довгих віків піз-

Фото АП.

навали проповідь Євангелія і дали незліченні свідчення святості своїх синів і дочок, тепер, на початку нового тисячоліття, бажають зміцнити свої дружні

взаємовідносини, звільняючись від гіркоти минулого і відкриваючися для братерських відносин, освячених Христовою любов'ю», — зазначає Папа Римський.

ХАМАС погрожує

Палестинська організація ХАМАС погрожує вийти із перемир'я з Ізраїлем, якщо не буде звільнено палестинських в'язнів, загальна кількість яких становить майже вісім тисяч осіб. Раніше представники ізраїльського уряду заявили, що готові звільнити сотні ув'язнених, але тільки не тих, кого обвинувачують у причетності до терористичної діяльності. Тель-Авів відмовля-

ється приймати будь-які умови ХАМАС, заявляючи, що має намір обговорювати всі питання лише з прем'єром Палестини.

У середу посередники мирного процесу провели зустрічі з лідерами Ізраїлю та Палестини. Вони висловилися за продовження і зміцнення перемир'я. Проте підкреслили, що наступний крок у ньому має зробити друга сторона.

Голодомор не стихійне лихо

У середу в Роттердамі завершила свою роботу дванадцята щорічна сесія Парламентської асамблеї ОБСЄ. На пленарному засіданні з доповіддю виступив віце-президент ПА ОБСЄ, заступник голови Комітету ВР України у закордонних справах Ігор Осташ. Головною метою виступу було заручитися підтримкою ПА ОБСЄ щодо визнання голодомору 1933 року в Україні актом геноциду. Ігор Осташ наголосив на принциповій ролі такого визнання і ознайомив світову громадськість з масштабами трагедії.

Вірю—не вірю

Високопоставлені чиновники в британському уряді більше не вірять у те, що в Іраку буде знайдено зброю масового ураження.

Найвпливовіші особи фактично вже унеможливили виявлення в Іраку доказів, що безпосередньо вказують на наявність незаконних ядерних програм. Тим часом прем'єр Великої Британії Тоні Блер під час виступу в комітеті із зв'язків палати громад цього тижня заявив, що, як і раніше, цілком переконаний у тім, що врешті-решт сліди ядерних програм в Іраку буде знайдено.

У паралельних світах катастрофи Ту-154

Україна робить усе можливе, щоб до другої річниці трагедії, що сталася з літаком Ту-154 над Чорним морем 4 жовтня 2001 року, вийти на чіткий механізм виплат компенсацій родичам загиблих. Про це заявив в інтерв'ю «ГУ» держсекретар МЗС, голова міжвідомчої комісії Олександр ЧАЛИЙ. А тим часом останні переговори щодо компенсацій з росіянами 4 липня в Новосибірську не відбулися, і родичі членів екіпажу і пасажирів заявляють про лицемірство українського уряду.

— Ми маємо домовленість, що найближчим часом відбудуться переговори на експертному рівні, — повідомив «ГУ» Олександр Чалий. — Ми дипканалами назвали нову суму компенсацій. Набагато вищу, ніж першого разу. В цьому контексті сподіваємося на успіх, на те, що експерти погодять двосторонню угоду. Як це було зроблено з Ізраїлем.

— Ви весь час акцентуєте увагу на бажанні залагодити проблему поза судом. Але судовий розгляд позовів родичів членів екіпажу триває вже майже рік.

— Усе залежить від тих, хто ініціював позови: продовжувати судовий розгляд чи отримати наші виплати, відповідно при цьому відкликавши із суду свої позови. Ми намагатимемося зробити так, щоб компенсація була такою, аби всі були зацікавлені швидко отримати ту суму виплат, яку пропонує Україна, і не продовжувати судові розгляди, які можуть тривати дуже довго.

Відповідаючи на запи-

тання, Олександр Чалий рекомендував звернутися до його статі в газеті «День», що вийшла нинішнього вівторка, де він розставляє всі точки у питанні про винних—невинних і компенсації. У цій статті, на перший погляд, справді дано вичерпні відповіді, однак за уважного її вивчення постає низка нестикувань, які породжують нові запитання. Але це тема окремого матеріалу.

Чому не відбулася зустріч у Новосибірську, на якій можна було б отримати відповіді на багато запитань, зокрема, щодо відповідача системи радіолокаційного розпізнання «Пароль» і полігону, на якому 4 жовтня проводилися навчання з пуском ракет, представник російської сторони, до якого звернувся «ГУ», відповів: «За три дні до наміченої зустрічі українська сторона заявила, що на переговори не поїде, оскільки проект угоди взаємоне прийнятний, а також очевидно, що запропоновані суми компенсацій не влаштовують російську

сторону». Отже, у Москві невдоволені нинішнім перебігом подій.

А за інформацією, що її має «ГУ», не їхати до Новосибірська українським дипломатам порекомендували їхні російські колеги... Бо дізналися, що родичі загиблих, заради яких і затівали цю зустріч у Новосибірську, мають намір саботувати її на знак протесту проти запропонованих мізерних, на їхню думку, сум...

Це підтвердили і адвокати родичів членів екіпажу Ту-154, які, в свою чергу, вказали «ГУ» на кілька моментів у статті «Дня». Наприклад, слова Чалого «як було встановлено комісією із розслідування причин катастрофи, вона сталася внаслідок трагічного і непередбачуваного збігу обставин, а не протиправних і винних дій України», за заявою адвоката Сергія Платонова, неправдиві: «Нічого такого комісія не встановлювала і в документах таких слів немає, зате саме цю оцінку події дав Євген Марчук». А стосовно запропонованих Україною сум компенсацій в 32 тис. дол. за кожен смерт, то вони справді значно перевищують заявлені в позовах розміри матеріальної шкоди, які в різних випадках становлять від кількох тисяч до 116 тис. грн. (у справі Лаптевої). При цьому адвокати зазначають, що МЗС

України не заявляє про готовність компенсувати моральні збитки, які й становлять більшу частину позовних вимог.

Сьогодні в Печерському суді Києва заплановано розгляд позову Лаптевої. Майже рік тому розпочалося слухання у цій справі. І протягом усього цього часу «ГУ» інформував читачів про два паралельні процеси, пов'язані з виплатою компенсацій, жодний із яких поки що не закінчився. А тим часом Олександр Чалий цього тижня озвучив нову ідею: можливість створення Україною в односторонньому порядку фонду виплат компенсацій родичам загиблих у авіакатастрофі Ту-154 над Боденським озером торік. Відомо, що суми компенсацій із німецько-швейцарського фонду — 300—400 тис. дол. — збігаються із сумами, заявленими в позовних вимогах, що їх розглядає Печерський суд. Безперечно, навіть за такого вирішення проблеми Україна не зможе організувати фонд у 50 млн. доларів. А які кошти на виплати передбачені нашим бюджетом невідомо, оскільки відкритим рядком вони ніде не значаться.

Яна СТАДІЛЬНА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Оман

Японці йдуть на підмогу

Два транспортні літаки Японії з 41 військовим на борту вилетіли з Японії до Йорданії для надання допомоги в транспортуванні гуманітарних вантажів до Іраку.

■ Чикаго

Полювання на відьом

Заарештовано 60-річного видавця, вихідця з Іраку, за обвинуваченням у постачанні спецслужбам Хусейна інформації про ворогів режиму, які іммігрували. Якщо обвинувачення доведе, що він був таємним агентом, то йому загрожує 10 років позбавлення волі та штраф у 250 тисяч доларів.

■ Сеул

Хочеш миру — готуйся до війни

Представники Північної Кореї на переговорах у Сеулі заявили, що зацікавлені в мирному врегулюванні кризи навколо своєї ядерної програми. Проте водночас вони готові й до війни, якщо США вирішать удатися до силового розв'язання проблеми.

■ Тбілісі

Вантаж паспортів

Грузинський патрульний корабель затримав у територіальних водах Грузії турецьке судно, на борту якого було виявлено 21 тисячу чистих бланків паспортів російською та абхазською мовами.

■ Мадрид

Потероманія

Шанувальниця книжок про Гаррі Поттера практично дощенту спалила свій будинок, коли, наслідуючи свого улюбленого персонажа, намагалася приготувати чарівне зілля. 21-річна іспанка відбулася легкими пораненнями.

■ Тегеран

Газом по студентах

Біля Тегеранського університету відбулися сутички між сотнями іранських ісламістів, продемократично налаштованою молоддю та поліцією. Поліція використала слезоточивий газ.

■ Москва

Теракт зірвано

Потужність вибухового пристрою, під час розмінування якого в центрі Москви загинув співробітник ФСБ, перевищувала два кілограми у тротиловому еквіваленті. Якби цей пристрій спрацював на місці виявлення, в приміщенні ресторану «Імбір», то «жертви обчислювалися б десятками». Аналогічну вибухівку використано під час теракту в Тушино.

ФОТОФАКТ

Другого дня фієсти Сан-Фермін у Памплоні сталося те, чого тут бояться понад усе. Під час пробігу вузькими вулицями два бики відірвалися від стада й накинулися на людей. Некеровані тварини підняли на роги чотирьох учасників забігу — австралійця, двох американців та мешканця Памплони.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

СПОЖИВАЧ

Тепла чи гаряча — тариф однаковий?

КОМУНАЛКА

Здавалося б, із закінченням опалювального сезону претензій до енергетиків у споживачів мало б поменшати. Логічно, адже нарешті в квартирі тепло, навіть жарко... Не мало б турбувати і те, що з кранів тече літня вода — кому в спеку хочеться приймати гарячу купіль? Та, як свідчать звернення наших читачів, це не зовсім так. З одного боку, приємно тішить, що населення знає свої права — запитання «чому я маю платити за ледве теплу воду, як за гарячу?» нині можна почути часто. З другого, як-то кажуть, за державу кривдно — адже далі тих балачок справа рідко йде.

Киянин Юрій Писаренко вже майже півроку веде справжню холодну війну зі своїм ЖЕКом. Каже, що воду, яку подають у будинок, де він мешкає, гарячою можна назвати досить умовно. Так, ще в листопаді минулого року він звернувся до начальника ЖЕК № 305 Людмили Качалкіної з актом-претензією з приводу якості водопостачання. Враховуючи, що протягом певного періоду температура води коливалася від 35 до 40 градусів, у колективній заяві пан Писаренко та ще 26 власників квартир згаданого будинку вимагали провести перерахування на цю послугу. Через місяць Юрій Віталійович отримав офі-

ційну відповідь від начальника ЖЕКу. У ній громадянину ввічливо пояснили, що через «пошкодження теплотраси ГВП та несправності інженерного обладнання у бойлерній температура води в листопаді 2002 року справді не відповідала чинним нормам... За період відсутності гарячої води необхідних параметрів у грудні 2002 року сплата за гарячу воду буде нарахована, як за холодну».

На перший погляд, начебто все правильно, якби щонайменше не три «але». Чому в ЖЕКу, знаючи про неполадки, з власної ініціативи не зробили перерахунки? Як за холодну воду в грудні заплатив лише Юрій Писаренко, решта квартир-

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

ласників перерахунків чекає донині. Хоча, мабуть, не дуже й чекає, адже, незважаючи на таку несправедливість, жоден так і не спромігся довести справу до кінця. Воно й не дивно — кому хочеться вимотувати собі зайві кілометри нервів? Але то вже справа індивідуальна. Юрія Віталійовича обурює інше. Ситуація істотно не змінилася і нині. Водопостачання залишилося майже таким самим.

На численні звернення Юрія Віталійовича, інженери ЖЕКу № 305 10, 13 і 16 січня цього року проводили в його квартирі заміри води. Температура не відповідала вимогам. «Перевіряли» й у сусідів: спитали по телефону, чи є гаряча вода, на що, звісно, отримали позитивну відповідь, адже замірів ніхто не робив. На скарги споживача головний інженер ЖЕКу Тетяна Селезньова сказала,

що так нині скрізь, і в неї вдома також. А колективна заява, мовляв, не є підставою для проведення перерахунків — нехай кожен пише окремо.

Наступним кроком Юрія Писаренка стало звернення до головного інженера комунального підприємства «Житлорембудсервіс» Деснянського району Києва Анатолія Кравчука. Однак розмова не відбулася — посадовець саме поспішав на на-

раду. Тоді Юрій Віталійович від мешканців усього будинку звернувся до нього письмово з чималим переліком питань. Куценька відповідь надійшла через десять днів. У ній споживачеві нагадали, що показники температури води, зафіксовані фахівцями, не порушують усталених норм. Тут слід зазначити, що інструкція, за якою роблять нарахування, датована ще 1977 роком. Тож не дивно, що вона не передбачає, скільки замірів і за який час треба зробити, щоб мати підстави для перерахунків.

Що робити далі? Звертатися в головне управління захисту прав споживачів, — логічною була б відповідь. Однак у цій ситуації мова про те, щоб мешканцям зробили перерахунки за півроку, навіть не йде. Залишається два риторичні запитання: хто пояснить Юрію Віталійовичу, чому він має сплачувати зайві кошти і вживати забруднену воду? Скільки ще споживачів просто мовчать, розуміючи своє безсилля перед бюрократичним апаратом?

Надія ГОРБАТЮК.

АФЕРА

Фото Юрія ВЕНГЕЦІА.

Цю історію моя знайома розповідала з певною часткою гумору. Те, що вона попалася на вудочку шахраїв, для освіченої, з життєвим досвідом жінки здалося кумедним.

Днями їй зателефонували на мобільний телефон і повідомили: «Шановний абоненте! Ви виграли в спеціальній акції. Подзвоніть за номером таким-то протягом п'яти хвилин і ми обговоримо деталі». Зворотний номер одразу висвітвився на дисплеї трубки, посилюючи радість від такого несподіваного сюрпризу. Моя знайома, звичайно, зателефонувала і дізналася таке. З допомогою випадкового комп'ютерного підбору чисел її мобіль-

Викрадачі часу

ний телефонний номер став виграшним, і якщо протягом години вона придбає ваучер для поповнення свого рахунку, то її номінал буде подвоєно. Для цього потрібно лише продиктувати операторові цифри коду заповнення. Крім того, код братиме участь у лотереї з розіграшу цінних призів.

Часу на те, щоб подумати, порадитися чи навіть зателефонувати на телефонну станцію стосовно вичерпнішої інформації про акцію, вона не мала. Натомість уся родина кинулася рахувати. Пропозиція була дуже спокуслива: замість 240 хвилин розмови «мобіль-

ка» отримувала 480, до того ж була можливість виграти приз. А раптом справді знову пощастить? Одне слово, вже за 20 хвилин після повідомлення ваучер було придбано, про що й сповістили оператору. Той, у свою чергу, попросив витерти на ньому захисний шар і продиктувати код поповнення, нібито для того, щоб цю інформацію ввести в комп'ютер. Так і зробили. Після останньої цифри в слухавці почули короткі гудки, і скільки потім номер не набирали, «оператор» мовчав. Моя знайома зрозуміла, що її «кинули».

Як з'ясувалося, у пра-

воохоронних органах і в сервісних центрах телефонних компаній уже чимало скарг на такий вид шахрайства. Але право споживача в цьому випадку захистити важко. Єдина мета шахрая — дізнатися код поповнення. Отриману комбінацію цифр він вводить у свій другий мобільний телефон і поповнює власні запаси. Як свідчить практика, ошукані абоненти втрачають від 60 до 300 гривень, залежно від вартості ваучера. Але довести, що цифри секретного коду не були надані цим шахраям добровільно, неможливо. Як же захиститися?

— На підставі письмових заяв постраждалих і підтверджувальних матеріалів номери телефонів, якими користуються шахраї, блокують, — каже директор Луганського представництва Дніпропетровського філіалу ЗАО «Київстар Джі-Ес-Ем» В'ячеслав Дівєєв. — У разі надходження підозрілих повідомлень я порадив би абонентам мобільного зв'язку негайно звернутися до сервісного центру компанії або в довідкову службу і пересвідчитися, що справді звідти телефонували з даного приводу. Повідомити номер, з якого надійшов дзвінок, а решту надати службі безпеки телефонної компанії.

Алла АНТИПОВА.

ЗАПИТУЙТЕ — ВІДПОВІМО

Про смаки не сперечаються. А може, все-таки варто?

Купила в магазині мінеральну воду. Спробувавши її, відчула присмак цвілі. Подивилася, а кінцевий термін споживання IV/2000. Повернути гроші продавець відмовився. Куди звернутися?

Надія ФЕДОРОВА.

Львівська область.

Здається, цілком зрозуміло, що продаж товарів, термін придатності яких минув, забороняється (стаття 13 Закону України «Про захист прав споживачів»). Однак, на жаль, продавці дуже часто ігнорують цю вимогу закону, у гонитві за виручкою. У вашому випадку продавець повинен був замінити неякісну воду на якісну або повернути гроші. При цьому базжано мати з собою чек. Найкраще перевіряти товари одразу біля прилавка. Так, на етикетці пляшки з водою повинні зазначатися: дата виготовлення, термін придатності до споживання, умови зберігання та показники якості, найменування та адреса виробника, назва нормативного документа, який визначає вимоги щодо якості питної води.

Якщо продавець відмовляється обміняти товар чи повернути гроші, слід звернутися до адміністрації магазину або у відділ із захисту прав споживачів, які є в кожному районі міста в органах виконавчої влади.

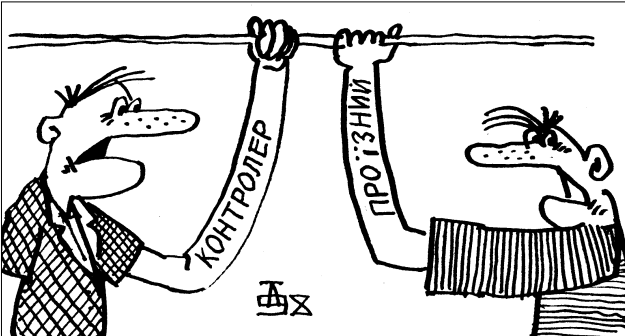
Світлана ВОРОНІНА.

ХІД КОНЕМ

Їхав днями у столичному тролейбусі. Звідкіля не візьмись — контролери. Спіймали молоду жінку, яка не встигла погасити талончик. Суперечки, пропозиції та відмова сплачувати штраф — одне слово, типова ситуація. Пасажири стали на бік «зайця», кондукторка зберігала нейтралітет. А сама «винуватиця» рішуче відмовлялася розплатитися з десятьма гривнями.

Аж раптом з'явився він — благородний герой в образі звичайного пасажира. Рішуче піднявся зі свого місця, витягнув з кишені десятку й сказав: «Облиште жінку! Я сплачу за неї штраф». Жінка обурювалася, проте герой таки впхнув контролерам гроші.

Всі були вражені таким вчинком, а контролери вийшли на наступний зупинці. Жінка опинилася в незручній ситу-

Вони зустрілися з «героєм», який — як ви вже, мабуть, здогадалися —

привітав їх з вдалою оборудкою...

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

КОМЕНТАР ЮРИСТА

Зайшовши до салону громадського транспорту, пасажири зобов'язані закомпостувати проїзний квиток. Зберігати його потрібно до кінця поїздки.

Перевірку наявності проїзних документів у пасажирів контролер здійснює лише під час руху трамвая, тролейбуса, автобуса. Він має пред'явити службове посвідчення встановленого зразка, жетон та мати при собі маршрутний лист, в якому передбачено, що саме цей маршрут може перевіряти. Пасажир може вимагати від кон-

тролера назвати своє прізвище, місце роботи та адресу підприємства. Якщо ви їдете без квитка, то контролер має право стягнути штраф (стягується він на місці і обов'язково видається квитанція встановленого зразка, чого не було в цій ситуації) або висадити вас на найближчій зупинці.

Якщо вас обурить поведінка або дії контролера, ви можете звернутися до керівництва підприємства, де він працює, зі скаргою.

Світлана ВОРОНІНА.

Рік культури та попередні сім

Ми й досі десь у 1997 році! Так можна гадати, оглянувши стан фінансування культури в Україні за останні 7 років. Оскільки фінансування з держбюджету є одним із головних інструментів державної політики в будь-якій галузі, напрошується думка про відсутність (чи невидимість) такої політики в галузі культури.

На початку 90-х держава ще гарантувала на розвиток культури не менше восьми відсотків національного доходу («Основи законодавства України про культуру», ст. 23). Якби це сталося (хоч на рік-два), Україна могла б претендувати на згадку в книзі Гіннесса! Та згодом наші реформатори вирішили: досить утримувати структуру, що втратила ідеологічне призначення, хай цінність культурного продукту визначає ринок! Це було запізнiле наслідування світових тенденцій 60—70-х років ХХ століття. Але такий підхід не враховував україн-

культури лише за її економічною цінністю не була підкріплена відповідними ринковими механізмами. Інституції культури не отримали необхідної економічної свободи, щоб самим себе утримувати й розвиватися. Прагнення вивести їх з-під бюджетної залежності обернулося ще тіснішою залежністю від дотацій і волі чиновника.

По-третє, державна фінансова політика в галузі культури вирізнялася неадекватністю, необов'язковістю. Зокрема, планування видатків на

культуру додаткові кошти, щоб утримати мережу та виплатити зарплату. На розвиток культури коштів просто не залишається.

У свою чергу, держбюджет постійно не виконує і без того обмежений обсяг запланованих видатків. Ця тенденція чітко простежується вже сім років: за цей час профінансовано лише 56 відсотків запланованих держвидатків

■ ■ ■

За півроку рівень фінансування видатків на культуру менший за середній рівень одного кварталу

■

на культуру, а загальний обсяг недофінансування становив 626 млн. 536 тис. грн. Якщо врахувати, що середньорічний рівень фактичного виконання видатків на культуру за цей період

вання видатків на культуру (як частка ВВП) скоротився більш ніж удвічі, а рівень фактичних видатків (які постійно перевищують планові, інакше культурна галузь просто загинула б) не тільки не зростає, а скорочується.

Становище не змінилося і цього року, проголошеного Роком культури в Україні. За даними Держказначейства, на 1 червня 2003 року видатки на культуру з держбюджету (загальний фонд) профінансовано найгірше — на

21% від річного плану порівняно із загальним фінансуванням видатків із держбюджету за цей період на рівні 32 % від річного плану. Тобто майже за півроку рівень фінансування видатків на культуру менший за середній рівень одного кварталу. Навіть враховуючи, що бюджет в Україні в частині видатків виконується в IV кварталі, можна передбачити, що фінансування культури знову відстане від плану.

Розуміння та ставлення не можна змінити за місяць чи навіть за рік. Законодавчі зміни зовсім не гарантують змін у головах (згадаймо про досі не скасоване положення про 8% фінансування на культуру). І Рік культури був би справді вагомою подією, якби став поворотним пунктом для цих змін, а не полігоном для чергових офіційних художніх звітів.

Для цього необхідно зробити кілька важливих кроків.

1. *Концептуально визначитись, яку політику ми провадимо в галузі культури, тобто, куди рухаємось і які цілі переслідуюмо — як ми розуміємо культуру і як себе ідентифікуємо в цьому світі і в цьому часі.*

2. *Переглянути фінансові нормативи забезпечення культури, орієнтуючись на фактичне виконання видатків, тобто на реальні потреби, і встановивши пряме співвідношення між ростом якості життя і ростом ВВП.*

3. *Перейти на середньо- і довгострокове планування видатків, на практичне втілення принципів програмно-цільового методу бюджетування, коли заплановані видатки не можуть просто розчинитись у повітрі, а невиконані торік мають бути обов'язково повернуті наступного року. Бо інакше просто припиниться рух уперед — у ХХІ століття.*

Олександр БУЦЕНКО,
член секретаріату
Громадської ради з питань
культури і духовності при
профільному комітеті
Верховної Ради
України.

Мал. Михайла САЧКА із серії «Держава і культура».

ських умов і мав кілька серйозних недоліків.

По-перше, культура розумілася дуже вузько: тільки як система (мережа) культурних інституцій державної (пізніше — також комунальної) власності з відповідним штатом працівників і армія митців на бюджетному утриманні. Це при тому, що ще 1982 року на Міжнародній конференції з питань культури в Мехіко була ухвалена дефініція, що й досі служить основою для визначення культурної політики в більшості країн світу. Згідно з тією дефініцією культура — це цілий комплекс відмінних духовних, матеріальних, інтелектуальних та емоційних ознак, що характеризують певне суспільство чи окрему соціальну групу; культура охоплює не тільки мистецтво та літературу, а й спосіб життя, базові права людини, системи цінностей, традиції та вірування. На жаль, у нас і досі переважає звужений погляд на неї. За значного масиву «культурних» законодавчих актів саме визначення «культури» відсутнє в законодавчому полі України.

По-друге, оцінка

культуру на кожний наступний рік було меншим за фактичний рівень виконання цих видатків попереднього року. Скажімо, 1999 року фактичній видатки (зведеного бюджет, загальний фонд) становили 410 млн. грн., а на 2000 рік їх плановано в обсязі 354 млн. грн.; виконання становить 547 млн. грн., а на 2001 рік видатки планують в обсязі 469 млн. грн.; за виконання 713 млн. грн. план на 2002 рік становить 534 млн. (Перевищення плану зведеного бюджету на 2003 рік від виконання 2002 р. — 711 млн. грн. аж ніяк не означає, що цій тенденції покладено край, а поя-

■ ■ ■

За значного масиву «культурних» законодавчих актів саме визначення «культури» відсутнє в законодавчому полі України

■

нюється підвищенням на 40 відсотків ставок зарплати працівникам культури). Інакше кажучи, постійно занижують реальні потреби видатків на культуру. Перевищення ж запланованих показників зведеного бюджету відбувається винятково за рахунок місцевих бюджетів, змушених спрямовувати на

становив близько 114 млн. грн., то недофінансовано понад 5 років планових (із заниженими потребами!) видатків. Тобто справді за станом фінансування ми перебуваємо десь у 1997 році. І рухаємось не вперед. Адже та сума недофінансування, яка могла б сприяти розвитку культури в її широкому розумінні, просто розчинилась у повітрі. Вона не лежить на депозиті в Нацбанку, за її відсутності ніхто не відповідає, так само як і за недосягнення поставлених завдань.

Тож не дивно, що нас часто не знають (або знають не так, як хотілося б нам) і не помічають у світі. Скажімо, щодо інвестиційної привабливості — ми ще в минулому столітті. Весь світ визнав:

культура є показником якості життя. Чим вища якість життя, тим привабливіша країна для туристів та інвесторів. Ріст ВВП, який спостерігається в Україні останніми роками, чомусь не впливає на підвищення якості життя, тобто поліпшення стану підтримки культури. Від 1996 року рівень плану-

ВЕЛИКІ УКРАЇНЦІ

Мирослав Скорик: «Жінки — це глибоко особисте»

13 липня відзначає своє 65-річчя один із найвідоміших у світі вітчизняних композиторів

Уродженець Львова, з 1966 року Мирослав Скорик мешкав у Києві, викладав у консерваторії і, як то кажуть, творив раз, та гаразд. Інструментальні твори, музика до кінофільмів, пісні — все було оригінально, яскраво, запам'ятовувалося. А знаменитий «Карпатський концерт» для оркестру навіть спричинив обурення деяких колег: решті, мовляв, робити вже нічого. І раптом успішний народний артист республіки зник зі столічного обрію. З'ясувалося, він повернувся до Львова, де очолив кафедру та відділення Спілки композиторів. До його честі, київських учнів напризволяще не кинув. Потім поїхав до Америки, далі — до Австралії, хоча подробиць ніхто точно не знав. А років з п'ять тому повернувся в Україну і, нарешті, зміг сам розповісти про себе.

— Отже, ви поїхали з України заради красивого заокеанського життя?

— Аж ніяк. Просто з'явилася можливість виступати з концертами в різних країнах. Мене запросив до Нью-Йорка директор лос-анджелеського оркестру Вірко Балей. Він також замовив мені Концерт № 2 для скрипки з оркестром. Я організував групи українських виконавців, і ми виступали в Америці та Канаді. Наші концерти проходили досить успішно.

— Не жалкуєте, що розпрощалися з пісенним жанром? Адже ваші шлягери співала молодь кінця 60-х — початку 70-х: «Намалюй мені ніч», «Не топчуть конвалій»...

— Себе не переробиш. Мені більше до душі академічна музика.

— У сімдесяти роки в Києві була весела компанія, куди входили піаніст Микола Сук, музикознавці Всеволод Задерацький, Анатолій Конотоп, Віктор Москаленко та ви. Про ваші розіграші розповідали легенди. Може, пригадаєте щось?

— Одного разу Конотоп організував зустріч Нового року на якійсь «закритій» дачі. Він мав надіслати за нами коней. От під'їжджає трійка з кучером у кожусі та з сивою бородою. (Це був сам загримований Конотоп). Ми його, звісно, не пізнали. І раптом Задерацький, котрий ніколи не правив кінми, вирішив «погусарити» і вихопив у кучера повіддя. А Конотоп був без окулярів, тому погано бачив і не зміг утримати ситуацію під контролем. Коротше кажучи, всі ми вивалилися у сніг. І тільки почувши, як кучер знайомим голосом свариться на нас попадаючи, зрозуміли, що це Конотоп і тепер він знає все, що ми про нього говорили за його спиною.

— Ви підтримуєте нині стосунки?

— Це важко. Задерацький та Конотоп живуть у Москві. Протягом останніх десяти років я чимало разів був у Америці, а от у Москві — жодного. Зв'язок у нас лише телефоном.

— Кажуть, чоловік у своєму житті має збудувати будинок, посадити дерево і виростити дитину...

— Будинок збудувати мені не під силу, але без даху над головою я ніколи не був. Дерев посадив дуже багато. У мене є дочка та троє онуків.

— А що ви можете сказати на тему «Жінки в моєму житті»?

— Це глибоко особисте. Жінки є жінки, з усіма їхніми плюсами та мінусами.

Людмила КУЧЕРЕНКО.

ФОТОФАКТ

Роботами 21-літнього різьбяр, скульптора і дизайнера по дереву Анатолія Гаврилюка (на знімку) прикрашені церкви Саврані й Ананьєва Одеської області.

Фото Олександра КРЕМКА (Українформ).

Нормативно-правове забезпечення земельної реформи

Після проголошення незалежності України та прийняття Конституції України право власності на землю стало гарантованим, а форми власності такими, як в усіх розвинених країнах: приватна, державна та комунальна. Основний Закон уперше за всю історію нашої держави визнав землю основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, а земля відповідно до Конституції є основною матеріальною і фінансовою базою розвитку суспільства.

З прийняттям Земельного кодексу України та згідно з Указом Президента України від 30 травня 2001 року № 372 «Про основні напрями розвитку земельної реформи в Україні на 2001—2005 роки» на новому рівні започаткована правова система і накреслено подальший розвиток законодавчої бази в галузі реформування земельних відносин.

Строк — до 2006 року

Правове поле земельної реформи в основному створено. Але законодавча база реформування поки що залишається суперечливою і недостатньою. Правові норми, що регулюють земельні відносини, розгалужені в різних кодексах, законодавчих та інших нормативно-правових актах.

Указом Президента України за № 134 від 17 лютого 2003 року «Про заходи щодо створення єдиної державної реєстрації земельних ділянок, нерухомого майна та прав на них у складі державного земельного кадастру» Кабінету Міністрів України доручено вжити заходів зі створення сприятливих умов для виділення протягом трьох років земельних часток (паїв) у натурі та одержання власниками відповідних земельних ділянок державних актів на право власності на земельну ділянку.

Строк — до початку 2006 року забезпечити всіх громадян, які мають право на земельну частку (пай), державними актами. Для забезпечення реалізації цього завдання уряд разом з Міжнародним банком реконструкції та розвитку підготували проект видачі державних актів на право власності на земельну ділянку та розвитку системи реєстрації на основі земельного кадастру.

Загалом на 1.06.03 р. завершено паювання сільськогосподарських земель, які були передані у колективну власність. У процесі реформування агросектору в 1994—2002 роках власниками землі в Україні стали 6,9 мільйона громадян.

Оформлено та видано державних актів на право власності на землю 3,35 мільйона осіб, що становить майже 50 відсотків від кількості громадян, які отримали сертифікати на право на земельну частку (пай). Середній розмір земельного паю становить 4,2 га, а ціна — майже 30 тисяч гривень.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 08.04.02 р. до № 16455/3 про забезпечення потреб учителів, лікарів, інших працівників соціальної сфери, що проживають у сільській місцевості, а також громадян, які постраждали від Чорнобильської катастрофи та евакуйовані з зон гарантованого добровільного відсе-

лення, які проживають у сільській місцевості, у земельних ділянках для ведення особистого селянського господарства і садівництва у межах норм безоплатної приватизації, а також для городництва і сінокошіння за рахунок земель запасу і резервного фонду.

Станом на 01.04.03 р. передано у власність та надано у користування працівникам соціальної сфери, які проживають у сільській місцевості 856,5 тис. шт. земельних ділянок, загальна площа яких становить 600,5 тис. га, у тому числі: під житлове будівництво — 108,5 тис. земельних ділянок площею 21,2 тис. га і для ведення особистого селянського господарства — 637,1 тис. шт. ділянок площею 541,8 тис. га; для садівництва — 22,6 тис. шт. ділянок площею 2,6 тис. га; для городництва — 50,0 тис. шт. ділянок площею 7,4 тис. га; для сінокошіння — 28,0 тис. шт. ділянок площею 16,8 тис. га; інші — 10,0 тис. шт. ділянок площею 10,6 тис. га.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.01.02 р. № 6-р «Про затвердження плану підготовки проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів, що випливають із Земельного кодексу України» розроблено низку основоположних законопроектів, які перебувають на розгляді у Верховній Раді України. Основними з них є такі законопроекти: «Про землеустрій» (на друге читання), «Про охорону земель», «Про розмежування земель державної і комунальної власності», «Про відчуження земельних ділянок права приватної власності», «Про

■ ■ ■

На кінець червня 2003 року на розгляд Верховної Ради України подано до 40 проектів законів і законодавчих актів стосовно реформування земельних відносин

■

ринок земель», «Про державний контроль за використанням та охороною земель», «Про внесення змін до Закону України «Про оренду землі» (на друге читання), про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо узгодження норм земельного законодавства).

Загалом на кінець червня 2003 року на розгляд Верховної Ради України подано до 40 проектів законів і законодавчих актів стосовно реформування земельних відносин, із них

парламентом схвалено 16, стільки само нормативно-правових актів. Крім того, парламент прийняв за основу 14, передано для підготовки на друге і остаточне читання 15 документів.

Розмежування державної і комунальної землі

Найважливішим питанням серед усіх проблем у формуванні земельних відносин є проведення розмежування земель державної і комунальної власності.

Відповідно до пункту п'ятого статті 116 Конституції на Кабінет Міністрів України покладено повноваження із розпорядження

■ ■ ■

У процесі реформування агросектору в 1994—2002 роках власниками землі в Україні стали 6,9 мільйона громадян

■

землями держави, і тільки він зобов'язаний приймати рішення про передачу земель державної власності територіальним громадам. Органи місцевого самоврядування розпоряджаються землями, які передаються їм у комунальну власність територіальної громади.

Передача має відбутися у порядку розмежування частини земель державної власності у власність територіальних громад за рішенням уповноважених на те органів виконавчої влади і за згодою відповідних громад. Підставою для виконання робіт мають бути спільні рішення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Слід зазначити, що органи місцевого самоврядування аж ніяк не завжди сприяють державним органам земельних ресурсів у проведенні робіт, пов'язаних з реформуванням земельних відносин, особливо в межах населених пунктів. Зокрема, інвентаризація земель в населених пунктах досі виконана на 47,9 відсотка від загального обсягу робіт, а грошова оцінка — лише на 47,5 відсотка.

Розрахунки показують, що здійснення в повному обсязі робіт із грошової оцінки населених пунктів збільшить надходження від плати за землю — майже 500 мільйонів гривень щорічно.

Усе це свідчить про потребу якнайшвидше ухвалити закон «Про розмежування земель права державної та комунальної власності», а також внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування» в частині розпорядження землями органами місцевого самоврядування.

Проектом закону України «Про розмежування земель державної і комунальної власності» визначено об'єкти та умови набуття права комунальної і державної власності на землю. А також повноваження органів виконавчої влади стосовно розмежування земель державної і комунальної власності та загальні

засади організації робіт, пов'язаних із розмежуванням.

У пакеті з іншими законодавчими актами запропонований закон дасть можливість поліпшити управління земельними ресурсами країни, підвищити ефективність їх використання.

Нині в державній власності перебуває понад 30 млн. га земель, з них у населених пунктах — майже 7,2 млн. га (24 відсотки).

За попередніми розрахунками, з державних до земель комунальної власності внаслідок розмежування має перейти більша частина земель населених пунктів та певна частина земель за їх межами. На жаль проект закону «Про розмежування земель державної та комунальної

власності», поданий народними депутатами С. Сташевським і К. Ващук, не сповна відзеркалює інтереси сільських і селищних громад, а їх в Україні майже 30 тисяч. На мою думку, потрібно забезпечити розмежування земель державної та комунальної власності на базі адміністративно-територіальних одиниць шляхом їх створення.

У посланні Президента України до Верховної Ради України «Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002—2011 роки» визначено, що в наступному десятиріччі потрібно завершити земельну реформу, здійснити на цій основі докорінну перебудову економічних та фінансово-кредитних відносин на селі. Ця робота полягає в утвердженні повноцінного ринку землі, сучасних земельно-орендних та іпотечних відносин, запровадженні економічних стимулів раціонального використання та охорони земель.

Надзвичайно важливого значення набувають Указ Президента України від 17 лютого 2003 року № 134 «Про заходи щодо створення єдиної державної системи реєстрації земельних ділянок, нерухомого майна та прав на них у складі державного земельного кадастру», відповідна постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 року № 689 та наказ Держкомзему від 23 травня ц. р. № 135, що є однією з правових передумов організації в Україні високоефективної системи реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та прав на них, без якої неможливе створення сприятливого клімату для залучення інвестицій і одержання довгострокових кредитів.

Відповідно до вищезазначених законодавчих і нормативно-правових актів передбачено ведення єдиної кадастрово-реєстраційної системи при Держкомземі України. Система органів Держкомзему має розгалужену на території

України організаційну вертикаль, яка являє собою ієрархічну, чітко організовану систему з централізованим управлінням. Структура земельних органів на місцях відповідає адміністративно-територіальному устрою України.

Ключовий проект року

Держкомзем розробляє у співпраці зі Світовим банком комплекс заходів з організації системи реєстрації. Ця система, враховуючи кращий зарубіжний досвід, має бути адаптована до умов України, а це передбачає широке співробітництво Держкомзему з численними державними та недержавними установами під час їх створення (судами, нотаріатом, органами місцевого самоврядування, бюро технічної інвентаризації тощо). Нині завершується розробка законопроекту про порядок ведення державного земельного кадастру та єдиної державної системи реєстрації нерухомості та прав на неї.

Світовий банк прийняв рішення виділити Україні кредит на 20 років від 2,5 відсотка річних для підтримки цієї системи в сумі 195,13 мільйона доларів США. Світовий банк вважає цей проект України одним із ключових у цьому році. Він і є найбільшим за обсягом кредитування серед країн колишнього Союзу.

У Держкомземі сьогодні ведуть роботи зі створення кадастрово-реєстраційної системи. Зокрема, прийня-

■ ■ ■

Середній розмір земельного паю становить 4,2 га, а ціна — майже 30 тисяч гривень

■

то низку відповідних нормативно-методичних актів, розроблено концепцію системи та введено стандарт бази даних державного земельного кадастру, виготовлено індексні карти і на їх основі всім земельним ділянкам присвоєно кадастрові номери, розпочато ведення кадастрових справ на всі земельні ділянки тощо. На виконання статті 202 Земельного кодексу України запроваджується ведення Книги записів реєстрації державних актів та договорів оренди, Поземельної книги, створюється комп'ютерна база даних державного земельного кадастру.

Основними функціями створюваної в Україні єдиної кадастрово-реєстраційної системи є облік земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та прав на них. Крім реалізації функцій реєстрації та гарантування достовірності прав з боку держави, така система сприятиме розвитку та прозорості ринку землі, створенню його інформаційної інфраструктури, запровадженню іпотеки земельних ділянок, підвищенню ефективності та об'єктивності оподаткування, створенню привабливих умов для інвестицій та забезпеченню їх захисту.

Державний комітет Ук-

раїни із земельних ресурсів визначено держателем Державного реєстру прав на землю та нерухоме майно, Центр державного земельного кадастру при Держкомземі України — адміністратором реєстру.

Постановою Кабінету Міністрів України сьогодні розділено функції зі створення єдиної системи державної реєстрації земельних ділянок та об'єктів нерухомості. Створення єдиної системи реєстрації земельних ділянок та нерухомості — один з першочергових заходів з вирішення цих питань.

Центром державного земельного кадастру при Держкомземі України вже вносяться відомості бази даних автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру. Затверджено структуру, зміст та формат файлу обміну даними результатів земельно-порядних робіт в електронному вигляді на магнітних носіях. Територіальними підрозділами Центру ДЗК здійснюється приймання, перевірка обмінних файлів та їх накопичення, на місця вчасно надсилаються редакційно-технічні вказівки, методичні рекомендації.

За організаційного сприяння та безпосередньої участі Держкомзему доопрацьовано проект закону України «Про іпотеку» (реєстр № 2555-д) із залученням до роботи над ним народних депутатів України та кращих вітчизняних і зарубіжних фахівців (Світового банку, Української національної іпотечної асоціації, Центру комерційного права тощо). Законоп-

роект внесено за ініціативою народних депутатів до Верховної Ради України і прийнято за основу (постанова Верховної Ради України від 06.03.2003 р. № 626-IV). До нього також плановано внести розділ стосовно іпотеки земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

З урахуванням досвіду країн Європи та Північної Америки Держкомзем розробив проект закону України «Про особливості створення і діяльності іпотечних установ», а також проект статуту Української іпотечної компанії, яка посприятиме розвитку іпотеки в державі.

Ми впевнені, що нове земельне законодавство стане нам надійною опорою в успішному розв'язанні проблем, пов'язаних із реформуванням земельних відносин на високому цивілізованому рівні. Головне — консолідувати свої сили, діяти разом усім гілками влади, сконцентруватися на вирішенні актуальних питань, які заважають розвитку суспільства.

Анатолій ДАНИЛЕНКО, голова Держкомзему України, доктор економічних наук, професор, академік Української академії наук національного прогресу та Української екологічної академії наук, заслужений працівник сільського господарства України.

Як розірвати замкнене коло?

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Шлях до Європи лежить через безпечні тунелі й надійні мости. У цьому переконані вчені Української державної академії залізничного транспорту. Вони пропонують державі скористатися їхніми розробками. Але на нові дослідження, які дали б чималий економічний зиск, як і раніше, бракує коштів. Наука — на правах бідного родича.

Українська державна академія залізничного транспорту відома не лише високим рівнем підготовки фахівців, а й вагомими досягненнями наукових шкіл, які в розв'язанні прикладних завдань послугуються досвідом, накопиченим десятиліттями. За радянських часів такі дослідження щедро фінансували, але аж ніяк не всі ідеї вдавалося втілити в життя — витратна економіка надто потребувала раціоналізаторських пропозицій. Нині ситуація прямо протилежна: попит на наукові розробки маємо, а бюджетного фінансування хронічно бракує. Чи буде розірвано замкнене коло?

Найкраща відповідь на такі запитання — не слова, а конкретні дії. Наприкінці минулого року Міністерство освіти внесло Академію залізничного транспорту до Державного реєстру наукових установ, яким надається державна підтримка. Зусиллями Міністерства транспорту при вузі створено Східно-Український науково-інноваційний центр залізничного транспорту, який об'єднав кращі наукові сили регіону в галузі. А замовлення «Укрзалізни-

перевезень, буде встановлено також і на інших залізничних станціях.

— Поки що нашим залізницям ще далеко до світових стандартів, — зазначає завідувач кафедри автоматики і комп'ютерних систем управління професор Геннадій Загарій. — Досить сказати, що номери вагонів і контейнерів досі записують вручну, тоді як у багатьох країнах цю інформацію занесено до комп'ютерів і вона автоматично зчитується під час проходження поїздом станції. Без цілковитої автоматизації перевезень міжнародні транспортні коридори для України можуть опинитися закритими. У нас цю істину усвідомили лише недавно, тож долати відставання доведеться семимильними кроками.

Швидше, ще швидше!

Перший крок до створення сучасних пасажирських та вантажних коридорів уже зроблено: швидкісний рух відкрито на ділянці Київ—Харків, а незабаром у такий спосіб «наблизяться» до столиці Одеса, Дніпропетровськ та інші міста. Але рух з великою швидкістю вимагає і підвищеної безпеки, а

способом зберігає герметичність досі. Тому до плану закінчення капітального ремонту тунелю було включено саме нашу технологію.

Актуальні нині й розробки нових способів ремонту опор мостів, створення сучасних антикорозійних покриттів інженерних споруд. Усі ці напрями прикладних досліджень вимагають невідкладного фінансування, а це не під силу навіть «Укрзалізниці» — аж ніяк не найбіднішому підприємству країни. Очевидно, розв'язання державних проблем потребує й державного підходу.

Прогноз від «Прогнозу»

Проблема номер один для залізничників — зношений рухомий склад, який весь час потребує ремонту. А для того, щоб провести його ефективно і з найменшими затратами, потрібна точна технічна діагностика. На шести залізницях України вже запроваджують розроблену

значним. Але далі важлива справа через брак коштів не просувається.

Крім того, на підприємстві «Луганськтепловоз» за участю фахівців УДАЗТ нині готують до виробництва сучасний маневровий і вантажо-пасажирський тепловоз, витрати на експлуатацію якого порівняно з наявним тепловозним парком будуть на 15—20 відсотків менші. Ці машини планують постачати і українським транспортним підприємствам, і замовникам із Росії, Казахстану, країн Східної Європи.

Своя «тяга»

Ще один резерв економії — створення нових видів палива з нафтовмісних відходів, які залишаються в депо після промивання цистерн.

— Розроблена нами система перероблення відходів дає змогу на 10—20 відсотків зменшити закупки пального і котельного палива для залізниці, — розповідає завідувач кафедри теплотехніки і теплових двигунів Станіслав Єрошенков. — Безперечно, поліпшиться і екологічна обстановка на території залізничних підприємств.

Нерозв'язною, на перший погляд, здавалася проблема приміських перевезень, потребу в яких, особливо у вихідні та святкові дні, залізниця задовольняє лише наполовину. Останні вісім років бюджетні кошти на оновлення рухомого складу не надходили зовсім, а тих, що виділяло міністерство, катастрофічно бракувало. Адже в Україні не було власних виробників таких вагонів і їх доводилося закуповувати за валюту. Але пам'ятаючи про те, що з будь-якої безвихідної ситуації є щонайменше два виходи, учені академії запропонували налагодити на підприємстві «Луганськтепловоз» виробництво пасажирських вагонів для формування приміських поїздів із локомотивного тягою. Ці вагони відрізняються від імпортних оригінальним конструкторським рішенням: їх довжину значно збільшено, що дає змогу під час експлуатації зменшити витрату енергії й палива більш як на 20 відсотків, а застосування нових сучасних матеріалів продовжує термін експлуатації до 45 років замість 20. У масштабах країни економія величезна.

Академія висунула цю розробку на здобуття Державної премії в галузі науки і техніки.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Фото автора.

ПІДСУМКИ

Євростандарт для будіндустрії

Красені-будинки, що зводяться в країні, вселяють надію на затишне і добротне житло. Проте, щоб було воно саме таким, ішлося на засіданні ради державної корпорації «Укрбудматеріали», що відбулося за підсумками роботи минулого року та для визначення найближчих завдань.

Починаючи з 2000 року, випуск продукції на підприємствах корпорації перевищує середні темпи зростання по промисловості України. У 2002 році її вироблено на 1209,8 млн. гривень, що на 14,2 відсотка більше, ніж у 2001-му. Майже удвічі збільшено виробництво м'яких покриттєвих матеріалів, на 17—25 відсотків — віконного скла та опалювальних приладів, на 5—10 — керамічної плитки та нерудних матеріалів, цегли, гіпсу, сантехнічних виробів.

За рахунок збільшення поставок скла, сантехнічних виробів, радіаторів, облицювальних плит з природного каменю зростає експорт високотехнологічної продукції, її частка в загальному експорті торік становила 87 відсотків проти 48 у 2001 році. Водночас дедалі більше країн під час постачання продукції звертає увагу на сертифікацію за міжнародними стандартами не лише виробів, а й систем управління якістю на виробництві. Це стає особливо актуальним у зв'язку з намірами України вступити до Світової організації торгівлі.

— Треба створити гідний імідж будівельної галузі та її продукції. Постійна пропаганда того, що наші матеріали і вироби є кращими, спрацює тоді, коли буде підкріплена їхньою якістю та помірно ціною, — сказав на засіданні ради голова корпорації Анатолій Безух.

Отже, підвищення якості продукції, створення на підприємствах сертифікованих систем управління якістю на засадах міжнародних стандартів виходить на перший план. А нині лише кілька підприємств корпорації мають сертифікати стандарту серії ISO 9000 — «Слобожанська будівельна кераміка», Новоселівський гірничозбагачувальний комбінат, костянтинівське «Спецтехскло». Безперечно, освоєні нові види конкурентоспроможної продукції розширять це коло, передусім, загартоване будівельне скло лисичанського заводу «Пролетарій», цирконові вогнетриви у Вільногірську, великоформатна облицювальна керамічна плитка Харківського заводу, блоки і декоративно-архітектурні вироби з габро та лабрадориту Головинського кар'єру «Граніт» та інші.

Перспективним є створення спільних підприємств в Україні та за її межами. Це дасть можливість не лише збільшити обсяги продажів на внутрішньому ринку, а й вийти на ринки країн-партнерів. Підтвердження цього є досвід роботи створених у системі корпорації таких СП, як «Дніпро Каолін», «Строймак Кнауф», «Хенкель Баутехнік (Україна)».

Ольга ВАСИЛЕНКО.

ФОТОФАКТ

У Донецьку після реконструкції відкрито філіал АТ «Норд» — «Завод компресорів». Тут вироблятимуть новинку — економічний компресор, завдяки якому буде знижено шум і вібрацію холодильника.

На знімку: народний депутат України Валентин Ландик демонструє поліпшену модель холодильника.

Фото Гора ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

ці», інших транспортних підприємств стають нині тим «локомотивом», який прискорює впровадження у виробництво розробок, спрямованих на підвищення економічності та безпеки залізничних перевезень.

Де дорога починається

Нинішній рік «Укрзаліниця» оголосила роком залізничних станцій і починає вкладати кошти в їх модернізацію. Зокрема, у створення автоматизованих систем управління рухом поїздів. Нині на станції Нова Баварія під Харковом готується до пуску перша в Україні комп'ютерно-релейна система управління, розроблена ученими академії. У перспективі такі надійні й недорогі порівняно з імпортними аналогами системи, котрі дають змогу значно підвищити якість

старі технології ремонту мостів та тунелів давно себе вичерпали.

— Нині на Львівській залізниці близько трьох десятків залізничних тунелів перебуває в обводнених умовах, — каже професор академії, дійсний член Транспортної академії наук України і Нью-Йоркської академії наук Аркадій Плугін. — Раніше кам'яні стіни протікаючого тунелю замінювали на бетонні. Це досить дорогий і до того ж малоефективний спосіб ремонту. А ми запропонували принципово нову технологію, і п'ять років тому було відремонтовано найбільш обводнену ділянку завдовжки майже 10 метрів із використанням спеціальної цементно-водної суспензії та захисної речовини. Ця ділянка на відміну від відремонтованих традиційним

на кафедрі експлуатації й ремонту рухомого складу комплексну систему «Прогноз», яка визначає і прогнозує технічний стан тепловозів і вагонів. Торік ця розробка кафедри професора Едуарда Тартаковського отримала диплом на виставі «Наука Харківщини-2002».

Утім, учені Академії залізничного транспорту не лише розв'язують проблему продовження терміну експлуатації старих локомотивів, а й проектують нову техніку. Так, на базі серійного маневрового тепловоза створено макетний зразок, дизельний двигун якого може працювати на природному газі. А це паливо, як відомо, набагато дешевше, ніж дизельне. Ходові випробування підтвердили, що економічний ефект від впровадження цієї розробки може бути досить

РЕГІОНАЛІЗМ

Ідея європейської інтеграції — це приклад найкращої відповіді України на запитання, як ствердити в світі свій суверенітет, відмінним прикладом знайденого нею політичного інструменту, що гарантує позитивний результат від реалізації мети.

Як практик, як свідок краху багатьох ідей, експериментів у нашому житті я беру на себе сміливість стверджувати, що лише та ідея має соціальну цінність, автори якої знають наперед ту небезпеку, яка чатує на неї, і її шанси на успіх. Як прихильник європейського підходу до життя, регіоналізму я вважаю, що ідеї, які становлять сутність регіоналізму і європейського вибору України, не потребують нині захисту, хоча й маємо деякі розбіжності в їхньому трактуванні. У всякому разі, ці ідеї не дискредитували себе. Регіональна ідея довела, що не заперечує плюралізму, багатства альтернатив, не виключає єдності. Вона нічого не руйнує, навпаки, відновлює, відроджує. Вона — не зозуля, що підкидає яйця в чужі гнізда. Зрештою, вона має власне середовище існування, власного виборця, якому вона підзвітна.

Партія регіонів першою в Україні заявила про свою відданість регіоналізму, його українському варіанту зі всією проблематикою. Це було п'ять з половиною років тому. Вже тоді партія мала чіткі й правильні відповіді на нагальні запитання, що стосувалися роботи підприємств, економіки регіонів. І в цьому вся суть справи, вся суть ідеї — діяла згідно з принципами і моральними підвалинами, покладеними в її основу.

Тоді в арсеналі партії ще не було таких впливових, ефективних механізмів, як депутатська фракція у Верховній Раді, як представництво партії в уряді та в органах виконавчої влади на місцях. Але була команда людей, здатних дати правильні відповіді. Сплеск регіональної ідеї після парламентських виборів 2002 року — свідчення того. Закономірно, що її прихильники зацікавлені в тому, щоб вона розвивалася, вдосконалювалася, а не дрейфувала в напрямі популізму й догматизму, а цим часто грішать партії, які не мають чітких завдань і орієнтирів.

Плюралізм думок

Маленький відступ. Хоча повернутися до питання про існування у Верховній Раді нинішнього скликання двох депутатських об'єднань. Це фракція «Регіони України», що представляє Партію регіонів, і депутатська група «Європейський вибір», яка близька до регіоналів за духом і своєю діяльністю, але зберігає власне обличчя, має свою позицію з окремих питань. Це нормальне і цивілізоване існування двох парламентських об'єднань: суто партійного, суворо виконуючого рішення вищих партійних органів, і більш автономного, об'єднуючого в своїх лавах представників п'яти партій і безпартійних депутатів, яким близька ідея побудови в нашій країні демократичного європейського суспільства.

Утворення двох депутат-

ських об'єднань не позбавлене логіки. Фракція «Регіони України» розвиває, по суті, ідеї регіоналізму, відстоює на законодавчому рівні й на практиці державну регіональну політику. Група «Європейський вибір» розв'язує інші проблеми. Це проблеми адаптації України до європейських цінностей, європейських норм і стандартів. Регіоналізм, тож, слід інтерпретувати як складову внутрішньої політики держави, а європейський вибір України — як складову її зовнішньої політики. Інакше кажучи, регіоналізм Партія регіонів розглядає як своє тактичне завдання, а європейський вибір країни — як своє стратегічне завдання. Звідси два її бренди: «Сильні регіони — сильна держава — заможні люди» та «Єдиний Україні — європейський вибір».

Є ще один важливий момент. Партія регіонів не при-

ховує своїх претензій на загальнонаціональну партію. Але цього замало. Хто знає про Партію регіонів у Європі? Вона ще не заявила про себе в чинних європейських структурах, і депутатська група «Європейський вибір» може їй у цьому посприяти. В Німеччині, приміром, також багато політичних партій, але на слуху в світі переважно партія німецьких християнських демократів.

Водночас нашу сутність не має пояснювати Європа. Ми самі повинні пояснювати самих себе, свої дії, рішення, свою позицію.

Партію пізнають не за амбіціями і навіть не за стратегічними завданнями, які вона декларує. Її пізнають за впливом на суспільство, за її конкретними справами, цілями і засобами для їх досягнення, за її участю в міжнародних справах.

Ідеї і факти

Несхожість регіонів немінуча. Кожний має своє обличчя і свою правду. Регіоналізм не зачіпає обличчя. Він хоче, щоб їх об'єднала одна правда.

Я знаю народних депутатів, які не відхиляють у принципі регіональної ідеї, понад те, включають її проблематику до програм діяльності своїх партій. Але, все-таки, заявляють: «Регіональний інтеграції в Україні не бувати!» Або: «Під інтересами регіонів не передбачаються, по суті, інтереси місцевого населення». Можна, звичайно, сперечатися з приводу таких заяв. Але безапеляційна суперечка

— це не шлях до консенсусу. Лише під час об'єктивних дискусій можна наблизитися до істини. Зокрема, ми маємо визнати, що не захистили покинуту Чорнобильську атомну електростанцію. Ми маємо визнати, що наша реакція на закриття шахт було запізненою. Люди полишають місця, де немає роботи. Люди вступають в конфлікт з владою, якщо вона уникає відповідей на запитання, як дати освіту дітям, як їх виховати, як забезпечити старість. Ми знову опинилися без чітких відповідей на дуже гострі, дуже «небезпечні» запитання — розподіл повноважень, фінансових ресурсів між центром і регіонами, соціальна політика в регіонах, питання інвестицій, розвитку промисловості і створення робочих місць, подолання бідності і безробіття.. Мені особисто приємно, що мешканці Автономної Республіки Крим, Волинської, Донецької, Хмельницької областей оцінили разом з іншими парламентськими об'єднаннями законодавчу діяльність депутатської групи «Європейський вибір» в 1,74 бала за п'ятибальною шкалою, а фракції «Регіони України» — 2,11 бала. Це означає, що нас підтримує виборець у регіонах, він зацікавлений жити по-європейському, мислити по-європейському, будувати життя по-європейському. Коли факти реального життя не відповідають ідеї, порушується головне: просування від ідеї до фактів, і навпаки — від фактів до ідеї. Ідеї і факти не можуть існувати окремо одне від одного. В такій атмосфері й ідеї, і факти втрачають свою цілісність, спрямованість, ідеологічне забарвлення.

Рушійна сила

Нині в Україні абсолютно нова політична і духовна ситуація. Її характеризують два ключові моменти. Це — наближення президентських виборів і реалізація масштабної конституційно-політичної реформи.

Звідси такий величезний інтерес до пропорційальної

системи виборів, до кандидатів на посаду Президента України, до проблем довіри владі, до Євросоюзу. За таких обставин принципово новим є погляд на політичні партії, їхні домінуючі ідеї, а саме — на даному етапі політичні партії мають дедалі більший вплив на формування внутрішньої політики, стають головним засобом здійснення реформ в Україні, рушійною силою в державі на шляху до просвітання, побудови громадянського суспільства, утвердження в європейській спільноті.

Тому прихильники партії вимагають нині, щоб вона посіла чіткі позиції з усіх актуальних питань. На все, що відбувається в країні, в світі, з нами і в нас, у партії має бути негайна реакція. Якщо немає миру і злагоди, отже, компроміси нещирі, цілі і засоби неправдиві. Якщо ми поза творчим потоком еволюції, отже, ми опиняємося і поза центром подій, явищ, процесів. Вести мову про ідеологію регіоналізму в такому разі не доводиться.

Потрібні нові відповіді

Найлегше запитувати: чи в усіх регіонах створено належні умови для активізації інвестиційних процесів, для розвитку в них інноваційного ринку? Чи має шанс на перемогу Україна як країна, що переживає всеохоплюючу кризу?

Для відповідей потрібні якісні механізми, політична воля, політичні рішення. Тільки вони забезпечать успішне виконання тактичних і стратегічних завдань партії, яка розпочала своє становлення з розв'язання конкретних проблем людей, що мешкають у всіх регіонах України. Здійснення своїх цілей, бажань людина має бачити, відчувати. Зроблене нею і для неї має приносити радість, задоволення.

Ідея «імперії» закінчилася в наш час так, як і в далекі часи — катастрофою. Національна ідея ставила нам більше запитань, ніж відповідей. Лише поразкою може закін-

читися неспроможна ідея про можливі в майбутньому три України — Східну, Західну, Кримську.

Розмови про консолідацію суспільства — це пояснення проблеми, що нас хвилює, а не її розв'язання.

Регіональна ідея, отже, збагачена сучасним, оновленим інструментарієм, виключає розвиток подій в напрямі поразок і негативних наслідків. Жодна ситуація не повинна заставати нас зненацька. Ми маємо бути готовими до їх появи і розвитку. Уся попередня історія українського регіоналізму — це шлях до економічного виживання, визнання регіону як суб'єкта державної політики. Часи змінилися. Нова відповідь на запитання, чим є нинішня європейська орієнтація, нинішній регіоналізм, можна звести до тези: це інструмент, який забезпечує міжнародний імідж Партії регіонів на ухвалення ними рішень законодавчого характеру чи вплив на їх ухвалення.

Замість епілогу

Ми полюбляємо експерименти. Це в нас у крові. Вийшло — ну й добре, хвала і честь. Не вийшло — винні всі, окрім авторів експерименту. Та біда в тому, що експерименти часто затакуються на десятиріччя. Їх результати залишаються нездійсненою мрією і для нинішніх, і для майбутніх поколінь. Виграють ті партії, котрі, крім привабливої системи поглядів, уявлень про добро, істину, красу, мають мужність взяти на себе відповідальність за реалізацію своїх привабливих ідей. Партія регіонів має розуміння того, що її завдання і її обов'язок поклато на неї суспільство, і ми маємо, ми зобов'язані виправдати сподівання людей.

Володимир ПЕХОТА,
народний депутат України, керівник депутатської групи «Європейський вибір», заступник голови політвиконкому Партії регіонів.

Російський концерт обіцяв нагодувати...

ПОСТПРИВАТИЗАЦІЯ

На Тернопільському м'ясокомбінаті ледь не стався переворот. Щоправда, це колишня назва підприємства. Нині на його базі утворено два підприємства: ЗАТ «Тернопільський м'ясокомбінат, який володіє рухомим і нерухомим майном, і ТОВ МТЗ «Тернопіль», яке на правах оренди виробляє ковбасні вироби, заготовляє м'ясо.

Один з найпотужніших в Україні м'ясокомбінатів був ласим шматком під час приватизації. І, як це часто трапляється, той, хто сильніший, заволодів «серцем» підприємства — виробничою базою. Вона переходила з рук у руки, аж доки два роки тому не опинилася у володінні російського концерну «Нафтовий». ЗАТ «Тернопільський м'ясокомбінат» тим часом оголошувать банкрутом. Одне слово, спрацювала класична схема приватизації.

ТОВ «Тернопіль» працювало на половину потужності, спеціалізуючись здебільшого на виробництві дорогої сиров'яленої ковбаси. А оскільки можливості українського покупця менш ніж скромні, то більшість цієї продукції реалізують за межами нашої держави. Кон-

куренцію неповороткому велетові в області склали більш як сто дрібних виробників. Негативу до іміджу підприємства додав скандал з утилізованими м'ясними відходами, які у Тернополі використовували для виробництва ковбас.

За словами віце-президента, члена правління концерну «Нафтовий» Михайла Головіна, правління було незадоволене результатами роботи його Тернопільського підрозділу в першому кварталі. Тому в квітні звільнили з посади комерційного директора підприємства Олега Миронова, деяких інших посадовців. Але пан Миронов з тим не змирився. «Натиснувши» на юристів, він зумів відчужити частину акцій підприємства з метою змінити власників. Підробили нібито й протокол зборів

Мал. Василія ФЛЬОРКА.

акціонерів. Генерального директора ТОВ «Тернопіль» Юрія Гулевського і головного бухгалтера нові «власники» не пустили на територію комбінату. Рахунки підприємства були заморожені, виробництво — на грані зупинки.

Тернопільський міський суд, щоправда, не визнав правочинними підписи нових власників на бухгалтерських документах. Справу розслідує прокуратура. Переворот, вчинений «своїми», можна вважати таким, що не вдався.

Але кому від того легше? Хіба що власникам «Нафтового», представник якого визнав, що за великими справами (концерн володіє контрольним пакетом акцій популярного російського каналу ТВ-6, має потужний комп'ютерний бізнес) не надавали належної уваги Тернопільському м'ясокомбінату. Тепер, мовляв, ситуація зміниться. З Москви приїде новий директор, який зробить підприємство зразковим...

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопіль.

ФОТОФАКТ

У столичному Будинку вчителя відбувся фінал Всеукраїнського конкурсу бізнес-планів підприємницької діяльності серед молоді.

На знімку: призер конкурсу модельєр-конструктор Тетяна Сухомут (ліворуч) з вінницьким підприємцем Світланою Ходаковою.

Фото Олега ДІКАНЯ (Українформ).

Ректорська концепція

ОСВІТА

Створення самостійних інститутів на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського стане першим кроком до перетворення вузу на класичний університет. Ініціатива проведення структурних змін у вузі з 90-річною історією підготовки педагогічних кадрів належить новому виконувачу обов'язків ректора **Олександр ШЕСТОПАЛЮКУ**. Запропонована програма розвитку університету на наступні п'ять років, умовно названа «Ректорська концепція», уточнює співрозмовник, є колективною працею: зусиль до її створення, крім ректорату, доклали кращі науковці, об'єднані в групи підготовки документа.

Класичний університет, переконаний О. Шестопалюк, дасть можливість вузові більш гнучко орієнтуватися на ринку освітянських послуг. Разом з тим, набувши нового статусу, вуз не змінить свій основний профіль, а тільки розширить його завдяки введенню нових спеціальностей.

Дві спеціальності за плечима не носити

Чотири самостійні інститути, які плановано створити в системі університету, працюватимуть за конкретними напрямками. На думку нового керівника, це підвищить рівень підготовки кадрів. Опікуватися майбутніми студентами розпочнуть ще зі шкільної лави. Цю функцію візьме на себе інститут довузівської підготовки, якому в «Ректорській концепції» відведено особливе місце. Першим кроком у цьому напрямку стало створення ліцею при університеті. Більше ста учнів, які навчаються в ньому, мають можливість не лише поглиблювати знання. З ними проводиться виховна робота. Все зводиться до того, щоб виховати всебічно розвинену особу, яка, по-перше, упевнилася б у правильності вибору професії; по-друге, прийшла згодом в університет з достатньо високим рівнем знань. Організатори ліцею сподіваються на те, що з ліцеїстів у майбутньому формуватиметься студентська еліта. Частина з них заявить про себе в науці.

Саме таким буде надано можливість ще під час навчання в університеті здобути другу спеціальність. Здобіти студенти отримують її з відкриттям інституту післядипломної підготовки. Новий навчальний заклад створюється з метою надання другої вищої освіти. Тут здобуватимуть спеціальності непедагогічного профілю, зокрема практичного психолога, юриста. Підготовка практичних психологів, вважають в університеті, — це безпосередня справа педагогічних навчальних закладів. В університеті діє кафедра практичної психології. На її базі розпочинають створення нового інституту. Для підготовки юристів теж є певний фундамент — кафедра правознавства на історичному факультеті. За словами О. Шестопалюка, у справі відкриття нових спеціальностей вінничани знайшли повну підтримку з боку осві-

тянського відомства, тому цілком імовірно, що підготовку нових спеціалістів розпочнуть уже з наступного навчального року.

На думку в. о. ректора, назріла необхідність створення інституту гуманітарних дисциплін. «Маємо вісім кафедр, — пояснює співрозмовник, — які приєднані до того чи іншого факультету, але їм там уже, як мовиться, тісно, бо насправді працюють на загальноуніверситетські проблеми або ж на конкретну спеціальність. Вважаємо, що вони є доброю базою для створення нового інституту».

Ще з одним навчальним закладом, передбаченим у «Ректорській концепції», інститутом заочного й дистанційного навчання, поки що доведеться зачекати. «Наскільки нам відомо, — каже О. Шестопалюк, — недовзі має з'явитися спеціальна постановка Кабміну про дистанційне навчання, тому цілком логічно буде дочекатися даного документа, і вже відповідно до нього працювати далі». В. о. ректора при цьому зауважує, що розпочата робота є справою не одного дня. Тому й триває пошук оптимальних рішень. «Всі разом сушимо над цим головою». Впевненості у правильності обраного шляху новому керівникові додає підтримка більшості колективу в необхідності запропонованих змін. «Думаю, що до початку нового навчального року ми завершимо підготовчий процес і розпочнемо втілювати задумане в життя».

Декан на... громадських засадах

Новий керівник не без подиву сприйняв той факт, що деякі відповідальні посади в університеті залишаються, як то кажуть, на громадських засадах. Фактично на таких умовах працюють усі декани. За словами співрозмовника, цей «перешкодити соціалізму» буде відкинуто. Залишилося визначитися з механізмом здобуття посади: деканів або призначатимуть, або обиратимуть.

До речі, проректор з виховної роботи також працював на таких само умовах. Незважаючи на те, що названа ділянка роботи дуже відповідальна: в університеті налічується 6 тисяч студентів, на балансі перебуває 6 гуртожитків тощо, і все це потребує постійної уваги. «Зі мною погодилися, — продовжує роз-

мову О. Шестопалюк, — що працювати за спасибі на такій посаді не можна, вона має бути оплачуваною, тож підвищиться відповідальність того, хто її обіймає». У запропонованому документі ректора чітко викладено розподіл обов'язків і передачу повноважень на всіх рівнях посадових осіб, які беруть участь в організації навчального процесу.

Надзвичайно важливою справою для університету стане відкриття своєї спеціалізованої вченої ради. Для цього зроблено вже дуже багато. Залишилося отримати, як кажуть, благословіння Вищої атестаційної комісії. Тоді науковці Вінницького педагогічного університету матимуть можливість захищати дисертації на звання кандидата наук у власному вузі. Найбільше раді вченій раді молоді науковці. Адже захищатися в чужому вузі дорожче, ніж у своєму. Для їх підтримки у «Ректорській концепції» передбачена ціла програма. Перспективні молоді вчені (у вузі налічується більше ста молодих викладачів) можуть сподіватися навіть на матеріальну допомогу.

Жоден приватний вуз не готує вчителів

— Педагогічна освіта, що є основою всієї освіти, — каже О. Шестопалюк, — завжди була справою держави. Саме тому наш вуз, як і інші навчальні заклади педагогічного профілю, не може пірнати в ринок з головою у пошуках швидких заробітків. Педвузи працюють на перспективу держави, причому перспективу віддалену, тобто на її майбутнє.

У зв'язку з цим хотілося б, щоб державна політика в галузі освіти була більш орієнтована на підвищення ролі вчителя в суспільстві. Багато розмов точиться про реформу школи, про те, як саме навчати дітей. На мою думку, не про це треба говорити. Треба насамперед створити умови для вчителя, щоб він почувався соціально захищеним, тоді можна буде відновити шанобливе ставлення до нього.

Про рівень підготовки вчителів, зокрема в нашому вузі, говорити не доводиться. Без перебільшення, він високий. Це визнають не тільки в нас, а й на Заході. Підтвердженням може бути моя розмова з вінницькими

вчителями, які нині працюють у Великобританії. У школах цієї країни, хоч як це дивно, склалася непроста ситуація з дисципліною учнів. Тому частина учителів, щоб не псувати собі нерви у стосунках з агресивними акселератами, які грублять і хуліганять, просто залишають школи. На їхнє місце англійці запрошують учителів з країн колишнього Союзу, бо вважають їх більш витривалими, здатними працювати навіть у таких умовах. За словами вінничан, які працюють у школах Великобританії, рівень знань наших учнів не гірший, а подекуди кращий, ніж у англійців. До речі, те саме твердять наші співвітчизники, які поїхали на заробітки за кордон разом з дітьми і віддали їх у тамтешні школи. Особливо це стосується Італії, Греції, Португалії.

Викривленням державної політики в галузі освіти співрозмовник вважає навчання у вузах одних дітей за рахунок інших. Маємо багато прикладів, коли державним коштом навчаються діти із сімей з високим рівнем достатку, а мало-забезпечені, з усіх сил тягнучись до освіти, не можуть її здобути. Несправедливим, на думку О. Шестопалюка, є факт недофінансування навчальних закладів (Вінницький педуніверситет, приміром, забезпечується з державного бюджету лише на 40% до потреби).

«Оберуть, якщо сподобаюсь...»

Приблизно рік відведено новому керівникові вузу для так званого випробного терміну. А потім, згідно з чинним законодавством, відбудуться вибори. Ректорів обирають. Претендент на посаду має набрати не менше 30% голосів. «Я не ставлю мети усім сподобатися, — каже О. Шестопалюк, — бо це, самі розумієте, нереально. Я маю намір запропонувати колективу свою систему роботи навчального закладу, доповнену ректоратом і робочими групами науковців. Отож керуватимусь лише інтересами університету й інтересами більшої частини колективу.

***

Для довідки. **О. Шестопалюк** — кандидат педагогічних наук, доцент, працює над докторською дисертацією. Є автором або співавтором підручників для загальноосвітньої школи, має 25 наукових публікацій. Все його життя пов'язане з освітянською справою. Свого часу очолював обласне управління освіти, працював на викладацькій роботі. В університет прийшов із посади заступника голови Вінницької обласної державної адміністрації.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

СПОГІД

Від і до...

З усієї школи вирізнили два десятки кращих. Посадили на три парокінні вози. Вйо! Уперед. До району!

Була провесна. Лісова дорога пахла кіньми і пролісками. Пручалась надією на якесь чудо, точніш би сказати, на життя, яке тільки-тільки починалося.

Винники під Львовом.

З'їзд малечі відкривав колись народжений у тому селі, а тоді райцентрі, бувалий українець — і переможець бодай тому, що вижив, пройшовши приєднання і всю війну, вже тоді срібночоллий красивий чоловік — Любомир Дмитерко Дмитерко.

Усе йде, все минає...

Сьогодні, коли Україна самостійна, коли українство мечеться, відчуваючи, що дискредитує саму ідею держави без стороннього управління, постає запитання — чому? Думаю, одна з причин — невігластво займанщини, незнання українців, їхніх великих зусиль. Від Яворницького до Дмитерка. Неповага до наших попередників, коли всі погані, всі, окрім нас. І якщо така мода протриває, і нас не буде!

Життя не зупиняється.

Мода на українство то скресає, то підупадає. Згадаймо, з кого був перший спалах уваги і подиву до України? У Петербурзі, та взагалі в Росії. З Гоголя! Загляньте у книги. Гоголь не тільки геніальний письменник. Він збагатив не тільки літературу, музику, живопис. Геніально обдарована людина, він вторгався у духовність, у вірування, тобто в ходу людського життя. І що ж, ми вдячні? Оцінили?!

Як хто.

У надії на чудо електрифікації на порогах Дніпра починають зводити Дніпрогрес. Всесоюзна будова. Начальник будови Вінтер. Історик будови Юризанцев... Ентузіазм повний. І одне з найглибших провалів, коли починало вживатися, — все! По всьому. Все втрачено. Історію. Мову.

Як воно там... «не кожному, но кому дано!» Дмитро Іванович Яворницький. Не зневірився ні на мить: буває розквіт, буває занепад. Потрібно завжди робити своє. І врешті виходить, що зусиль однієї високоосвіченої людини виявляється достатньо, щоб якимось пережити-перебути несприятливий час.

Аж ось і вересень 1939-го. Приєднання Західної України. Гуцули, бойки, лемки, галичани... український народ здобуває підтримку, дріжджі до іншого становища і життя. А вже з Вітчизняної війни Україна виходить такою, якою ще не була ніколи. З повними кордонами. З академією наук. З літературною мовою, необхідною для всього цього нашого Вавилону.

Усім це подобалося? Звичайно, ні.

Весняний ліс скресає квітами. На заході — пролісками. Тут, під Києвом, — ліловими квітками, які називаються сон, услід за ними постеляються килими конвалій...

Скінчивши науку, я почав працювати на кіностудії імені Довженка. Одного разу потрапив до Ірпінського будинку творчості. Якось за мій столик підсів усміхнений, з білим, немов молоко, густим чубом, Любомир Дмитерко. Хто б не знав, головний редактор журналу «Вітчизна». Небагато сніданків-обідів знадобилося, щоб він сказав: «Покажи, що ти пишеш». Через кілька днів, повертаючи рукопис, мовив: «Зараз я не зможу це надрукувати. Але ти пиши».

Майже двадцять п'ять років Любомир Дмитерко очолював журнал. Для тих, хто не знає, що це таке, — знайти твір, провести його через членів редколегії, запустити до друку, перевести через цензуру, і так з номера в номер, і з року в рік — каторжна літературна робота.

Наведу лише два приклади, яких за час його роботи чи діяльності було сотні. «Вітчизна» надрукувала оповідання «Оддавали Катрю» Григора Тютюнника і повість «Голуба трава» Колісника. Повнокровне оповідання Григора Тютюнника потрапляє на зуб академіка Шамоти, а то як команда — цькувати! Почалося. Врешті, редактора викликають до ЦК. Випадково зустрівши у Спільці, я провів Любомира Дмитровича в цю його дорогу. Був спокійний. Як завжди, тамовано усміхнений. Впевнений у тому, що він робив.

У разі з моєю повістю було інакше: сарказм на дійсність когось обурював, хтось, сподіваючись традиційного читання, просто нічого не второпав. І пішло-поїхало. Номер «Вітчизни» шойно прийшов до читача, а «Літературная газета» друкує — «Голуба трава на пшеничному полі». Здається, цей мій твір найбільше критикували. І так до рецензії на повість, підписаної Миколою Жулинським. Якщо вичитує один, будуть і інші. Отже, із твором усе гаразд.

Життя не зупиняється і ніколи не буває закріпленим... І раптом якимось так виходить, що українці, попри те, що вони найперші, найдревніші з народів нашої славної трійці русів, не раз на межі цілковитого зникнення, ізнов і живі, і при надії вдосконалити усе гідне, все хороше. Попри історичні метаморфози, завжди знаходилися ті, хто прислужувався їй, Батьківщині. Завжди були зусилля конкретних людей. То Гоголя. То Сковороди. А то Шевченка з усіма його Тичинами і Рильськими. Ближче, сказати б, у наш час, до таких людей належить Петро Козлянюк, Ірина Вільде. І звичайно ж, Любомир Дмитерко. Востаннє я бачив його, коли зустрів у книгарні «Сяйво» і провів до аптеки на Пушкінській. «Ти бачиш, що зі мною поробили?» У нього давно боліла рука, і її врешті-решт зняли.

Сьогодні я думаю: яка різниця!

Він жив! Він діяв!

А хто сьогодні не розуміє цього, що ж — тим гірше для них.

Григорій КОЛІСНИК. ▼

Час шукати і час зберігати

Під головуванням заступника голови комітету В. Кириленка 2 липня Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці розглянув стан виконання законів «Про зайнятість населення», «Про затвердження Державної програми зайнятості населення на 2001—2004 роки» та практики застосування Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття». За результатами розгляду робота Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття визнана задовільною. Водночас проблеми, що розглядалися, мають актуальність і соціальну, і політичну, бо нині навколо питання існування загалом страхової системи соціального захисту населення точаться численні дискусії. І безпосередній стосунок до обох аспектів питання має Державний центр зайнятості. Тому ми звернулися до його директора і керівника виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття **Володимира ГАЛИЦЬКОГО** з проханням розповісти про ситуацію, що склалася на сьогодні в цій сфері.

— **Володимире Михайловичу, по-перше, мені хотілося б трохи зупинитися на структурі керованої вами служби. Як це впливає на ефективність роботи?**

— Передусім хочу звернути вашу увагу, що головним завданням Фонду страхування на випадок безробіття, його виконавчої дирекції в особі державної служби зайнятості, яка створена відповідно до постанови уряду в 2000 році, є надання державних соціальних послуг населенню. Для цього практично в кожному адміністративно-територіальному центрі України створено центри зайнятості — робочі органи виконавчої дирекції, де безпосередньо проводять прийом і обслуговування безробітних. Загалом до системи державної служби зайнятості входить 683 центри зайнятості, в яких працює 15 тис. осіб, 80 відсотків з них — працівники базових центрів зайнятості, що безпосередньо надають послуги населенню. У середньому по Україні один працюючий у базовому центрі зайнятості обслуговує практично щодня 106 безробітних і 84 платника внесків у фонд.

За минулі періоди створено ґрунтовну нормативно-правову базу з питань страхування на випадок безробіття, утворено міцну тристоронню систему управління страхуванням, запроваджено систему фінансового менеджменту. За цей час накопичено досвід розв'язання проблем безробіття. Не допущено серйозних конфліктів, вибухів.

— **Які переваги має така система для тих, хто користується її послугами?**

— За два з половиною роки її існування забезпечено поліпшення соціального захисту безробітних, значно підвищено рівень їхнього матеріального забезпечення в період пошуку роботи.

Так, із запровадженням системи страхування на випадок безробіття соціальним захистом було охоплено кожного другого з числа реально безробітних громадян нашої країни, яких в Україні понад 2,5 млн. осіб. Для прикладу, в 1995 році це був лише кожен десятий безробітний.

— **Скільки це в абсолютних цифрах?**

— Нагадаю, що за даними обстежень домашніх гос-

теми державної служби зайнятості. Як новітні, найсучасніші розробки вони одержали авторське посвідчення і патент.

— **У чому суть цього ноу-хау?**

— По-перше, у стандартизації процесу прийому й обслуговування клієнтів служби зайнятості, і безробітних, і роботодавців. По-друге, у створенні єдиного інформаційного простору, єдиного по всій Україні банку вакансій, що працює в режимі реального часу. По-третє, у комп'ютеризації й автоматизації всієї роботи центрів зайнятості, усіх рівнів (базового, регіонального, державного), починаючи від ведення персональної справи безробітного і закінчуючи обробкою й одержанням статистичних даних, фінансової звітності, документообігу тощо.

Введення в дію в повному обсязі інформаційної системи дасть можливість державній службі зайнятості кардинально змінити своє обличчя, стати високоорганізованою державною структурою, що цілком відповідає сучасним вимогам.

— **І всі проблеми у сфері зайнятості населення буде розв'язано?**

— Звичайно, ні, бо безробіття — це насамперед категорія економічна, але вони вирішуватимуться більш ефективно. Крім того, ми маємо намір істотно поліпшити зміст і якість послуг, що їх надають. Основні зусилля передбачаємо спрямувати на роботу з тими категоріями безробітних, котрі зазнають найбільших труднощів адаптації на ринку праці. Це довгострокові безробітні, випускники навчальних закладів, діти-сироти, матері-одиначки. Розширити можливості їхнього працевлаштування можливо через забезпечення адресності таких послуг і насамперед шляхом надання роботодавцям дотацій з фонду для створення для таких безробітних робочих місць. За минулі два роки на дотаційні робочі місця було працевлаштовано 40,8 тисячі таких безробітних, а протягом п'яти місяців цього року вже 16,4 тисячі.

Для підвищення ефективності цього виду соціальних послуг, на наш погляд, потрібно вдосконалення механізму надання дотацій з фонду в частині забезпечення подальшого закріплення працевлаштованих безробітних на таких підприємствах.

Крім того, з огляду на те, що суть надання дотації полягає не в інвестуванні створення робочого місця, а в забезпеченні зайнятості конкретного безробітного, вважаємо за доцільне ввести в законодавче поле нову термінологію — «субсидії для працевлаштування». Відповідні зміни до базового закону сьогодні практично підготовлено і вони потребують узгодження із зацікавленими міністерствами.

— **Але серед безробітних є й чимало людей, які хотіли б започаткувати власну**

справу. На жаль, багатьом з них бракує коштів...

— Виконавча дирекція фонду реалізує цілий комплекс заходів, спрямованих на розвиток і підтримку підприємницької ініціативи серед безробітних. Це надання необхідної інформації, добір і тестування бажаних, здатних до цієї діяльності, допомога в підготовці бізнес-плану, конкурсний відбір кращих бізнес-планів і, звичайно, фінансова підтримка за рахунок коштів фонду. Зокрема, досить результативним за час дії страхової системи на випадок безробіття був такий вид матеріального забезпечення, як одноразова виплата всієї суми допомоги з безробіття для підприємництва. А загалом за 2001—2002 роки стали підприємцями і зареєструвалися в місцевих органах виконавчої влади, одержавши у фонді матеріальну підтримку, 59,3 тисячі безробітних. За п'ять місяців цього року — ще 22,2 тисячі.

Вважаємо, що сьогодні діяльність, спрямована на розвиток підприємництва, повинна стати домінуючою і мати реальну й більш конкретну підтримку місцевих органів влади, Держкомітету з регуляторної політики, банківських та інших фінансових органів. Практика показує, що молодим підприємцям потрібен стартовий капітал, який не може надавати фонд. Однак на сучасному етапі в Україні фінансові організації з населенням практично не працюють.

— **Яким ви бачите вихід з цієї ситуації?**

— Ми пропонуємо повернутися до практики, що діяла до запровадження страхування на випадок безробіття і мала позитивні результати. Це — надання безпроцентної позики безробітним на поворотній основі для ведення підприємницької діяльності. Такий вид діяльності був досить ефективний. Тоді допомогу у вигляді безпроцентної позики одержали 594 безробітні, з яких продовжують підприємницьку діяльність і повернули надані кошти у фонд 486 осіб, що становить 82 відсотки загального числа тих, хто отримав допомогу. Решта повертають отримані позики в терміни, що визначені в угодах.

Нині до базового закону підготовлено проект змін та доповнень у частині введення додаткового виду матеріального забезпечення безробітних — фінансової допомоги на поворотній основі. Пропоновано надавати її в розмірі 100 і 200 мінімальних зарплат, залежно від використання найманої робочої сили. Адже сьогодні головний резерв створення робочих місць і подолання безробіття перебуває саме у сфері малого і середнього бізнесу.

— **Але здійснення цієї пропозиції потребує спільних зусиль зацікавлених сторін...**

— Ми сподіваємося на розуміння та підтримку не лише в уряді, а насамперед Верховної Ради. Ще один напрям діяльності фонду, який не може здійснюватися одним лише фондом і ефективна реалізація якого потребує комплексного підходу, це

— забезпечення роботодавців високоякісною робочою силою. Сучасну роботу силу неможливо підготувати в системі утворення, що відірвана від потреб економіки, на застарілій базі професійно-технічних навчальних закладів. Навіть за значного рівня безробіття в країні (у березні 2003 року 10,1 відсотка серед економічно активного населення у працездатному віці) реформовані підприємства не в змозі забезпечити себе відповідними кадрами. Навчальні заклади готують кадри без урахування кон'юнктури ринку праці, що часто призводить до того, що, закінчивши навчання, випускники звертаються в службу зайнятості. І в результаті зусилля і кошти фонду витрачаються на їхнє перенавчання.

Отож розв'язання цієї проблеми ми бачимо у встановленні чіткого зв'язку між ринком освітніх послуг і ринком праці. Нагальним є визначення для кожної галузі економіки перспективи розвитку і відповідної потреби у фахівцях різного рівня кваліфікації. Але насамперед підготовку фахівців слід погодити з конкретними замовниками, підприємствами й організаціями, де в майбутньому випускники будуть працевлаштовані.

Для подолання професійно-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці державна служба зайнятості — виконавча дирекція фонду, зі свого боку, передбачає розвивати нові форми і підходи до професійного навчання і перенавчання безробітних. Це передусім збільшення обсягів навчання за індивідуальним замовленням роботодавців, стажування на підприємствах, навчання за модульними програмами. Ці види досить трудомісткі. Однак з точки зору адресного забезпечення працевлаштування конкретного безробітного і задоволення потреб роботодавців вони найрезультативніші.

— **Як можна оцінити рівень задоволення ваших клієнтів послугами, що надає служба зайнятості?**

— Відповідно до програми дій уряду головним критерієм оцінки діяльності служби зайнятості визначено зростання рівня охоплення активними заходами сприяння зайнятості, зокрема, сприяння у працевлаштуванні, навчанні нових професій, підвищенні кваліфікації тощо. Загалом в Україні цей рівень зростає. Водночас є проблема некоректної оцінки на регіональному і місцевому рівнях виконавчої влади результатів роботи регіону, виходячи з показників зареєстрованого безробіття. Так, застосування в системі рейтингової оцінки соціально-економічної ситуації в регіонах показника рівня зареєстрованого безробіття призводить до того, що частина керівників місцевої влади, бажючи поліпшити своє місце розташування в рейтингу, штучно стримує реєстрацію в центрах зайнятості. Це обмежує право безробітних на соціальний захист у разі настання страхового випадку і знижує вплив державних структур на регулювання процесів

на ринку праці. Виходить, що проблеми безробіття в регіонах пов'язують безпосередньо із соціальним захистом безробітних, наданням їм страхових послуг, гарантованих і законодавством, і Конституцією. Тобто, згорнувши соціальний захист, проблеми з безробіттям у регіоні зникнуть самі по собі. Ми не можемо погодитися з такими підходами.

На наш погляд, спільні зусилля повинні бути зосереджені не на боротьбі з безробіттям, а на прагненні до збільшення зайнятості. А це і питання ефективності використання робочої сили на підприємствах, створення робочих місць, підвищення мотивації до праці, продуктивності праці тощо.

Тому нам, разом з Міністрами, Держкомстатом, Мінекономіки, наукою потрібно буде розробити систему показників, яка найбільш повно і вірогідно відображала б ситуацію в країні в сфері зайнятості і з безробіттям.

До того ж розв'язання проблем, пов'язаних з підвищенням матеріальної підтримки безробітних, розширенням програм активного сприяння зайнятості, підвищенням конкурентоспроможності, підтримкою підприємництва і багатьох інших завдань, що ставить перед собою фонд, буде можливо лише у разі забезпечення економічної безпеки і стабільності фонду.

— **Але є думка про включення страхових фондів до складу державного бюджету України. Як ви до неї ставитеся?**

— Я вважаю цей крок хибним і надзвичайно небезпечним, бо він призведе до зникнення системи соціального страхування в цілому. В результаті буде ліквідована система тристороннього управління фондом, а фактичним розпорядником коштів буде лише одна сторона — держава.

Ми вже мали гіркий досвід у минулому, коли кошти державного Фонду сприяння зайнятості в 1996 році було забрано в держбюджет. Це призвело до штучного створення заборгованості з матеріальних соціальних виплат безробітним. Тобто кошти у фонд надходили, але казначейство фінансувало службу лише частково, менш як наполовину. Було згорнуто програми навчання, профорієнтації, громадських робіт. До 2000 року було заморожено мінімальний розмір допомоги з безробіття. Місяцями не виплачували зарплату працівникам служби зайнятості.

Входження фонду до складу держбюджету призведе до повернення неефективної системи соціального забезпечення. Такий крок суперечить світовій практиці, політиці Євросоюзу, інтеграція в який є стратегічною метою України. Мені здається, що нині не час проводити такі експерименти зі страховою системою країни. Перефразуючи Еклезіаста, можна сказати, що був час шукати, а тепер настав час зберігати табере. Час розвивати набути. Тим паче що нам є що розвивати.

Вів розмову Антон ДМИТРЕНКО.

ОГОЛОШЕННЯ

Филиал Государственной хозрасчетной организации Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области проводит повторные публичные торги (аукцион) по реализации имущества предприятия-банкрота ЗАО «Металлургремонт — 3» (дело № 5/5/147 (02)).

На повторные публичные торги (аукцион) выставляется следующее имущество: нежилое отдельно стоящее здание, незавершенное строительством, расположенное по адресу: г. Запорожье, ул. Южное шоссе, 72, общей площадью 3890 м². Начальная цена продажи — 237733,44 грн. с НДС.

Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены продажи реализуемого имущества перечисляется в Филиал Государственной хозрасчетной организации Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области на р/с 2600827020 в ЗОД АППБ «Аваль» г. Запорожья, МФО 313827, код ОКПО 26252756.

Регистрационный сбор 17 грн. перечисляется для регистрации участников публичных торгов (аукциона) в Филиал Государственной хозрасчетной организации Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области на р/с 260082431 в ЗОД АППБ «Аваль» г. Запорожья, МФО 313827, код ОКПО 26252756.

Заявки на участие в публичных торгах (аукционе) принимаются не позднее, чем за три дня до даты проведения аукциона по адресу: 69035, г. Запорожье, пр. Маяковского, 11 с 9.00 до 18.00 (кроме выходных).

По вопросам ознакомления с имуществом и оформления участия в публичных торгах (аукционе) обращаться по телефонам: (0612) 12-94-84, 12-74-11, 220-91-36.

Повторные публичные торги (аукцион) состоятся 12 августа 2003 года в 12.00 по адресу: 69035, г. Запорожье, пр. Маяковского, 11.

23.06.2003 г. Хозяйственным судом АРК возобновлено производство по делу о банкротстве кооператива «Ритм», г. Саки (д. № 2-11/2688-03), назначен ликвидатор Михеев Сергей Олегович (лицензия № 249836). Адрес: г. Симферополь, ул. Севастопольская, 23/3, кв. 1, тел. (0652) 44-52-03.

Дочірнє підприємство «Сандора Трейд Рівненська» Товариства з обмеженою відповідальністю «Сандора» (Ідентифікаційний код 31580808, юридична адреса: 33024, м. Рівне, вул. Старицького, 40 А) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Рівне, вул. Старицького, 40 А.

Хозяйственный суд Харьковской области (61022, г. Харьков, пл. Свободы, Госпром 8 п.) возбудил дело № Б-13/112-03 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Передвижная механизированная колонна № 163» (Харьковская обл., Печенежский р-он, пгт. Печенеги, ул. Петровского, № 2, р/с 26003301392 в Чугуевском ОСБ, МФО 350222, код 30957089).

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Яковенко Сергей Николаевич (лицензия серии АА № 484240 от 19.02.03, адрес: г. Харьков, ул. Борзенко, №3, кв. 43).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня публикации объявления.

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) постановою від 07.03.2003 р. у справі № 10/466 визнав банкрутом приватне сільськогосподарське підприємство «Агрофірма ім. Т. Г. Шевченка», с. Пришиб Кременчуцького району Полтавської області, код ЄДРПОУ 30767025, р/р № 26003301258 у Кременчуцькому відділенні Ощадбанку № 62, МФО 391139, і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шушпанова Георгія Олександровича, ліцензія АА № 047860 від 15.10.2001 р., адреса для листування: 39602, м. Кременчук-2, а/с 22.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) постановою від 19.06.2003 року у справі № 14/59 порушено провадження у справі про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничої фірми «Гіпаніс НТ ЛТД» (код ЄДПРОУ № 22426188, юридична адреса: смт. Воскресенське, вул. Миру, 1, п/р № 26001400036901 в МФ Банк Київ, МФО 326320). Розпорядником майна призначено Черепенко В. Г., ліцензія № 140411 від 12.06.2002 року, адреса: 54017, м. Миколаїв, вул. Московська, 54-А, тел. 47-34-64. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з моменту публікації оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 5/95 Б про банкрутство Макіївське орендне підприємство Імпульс (86140, м. Макіївка, вул. Советська, будинок 1, рахунок 26008301326230 в Ц- Миському відділенні ПІБ м. Макіївка, МФО 334516, код ЄДРПОУ 02969538). Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення. Розпорядником майна призначено ліцензованого арбітражного керуючого Кондратьєву Марину Володимирівну, яка мешкає за адресою: 83086, м. Донецьк, вул. Горького, 34, № телефону (062) 335-25-44.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушено справу № Б 26/75/03 про банкрутство ПКВ «Криворіжуніверсал» (50051, м. Кривий Ріг, Дніпропетровської області, вул. Орджонікідзе, 4, п/р 26007013625980 в ФБ «Фінанси і Кредит» в м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, МФО 305835, код за ЄДРПОУ — 018833438). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Величко Наталію Анатоліївну, ліцензія сер. АА № 484214 (49000, м. Дніпропетровськ, вул. К. Маркса, 98). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Чернівецької області (58000, м. Чернівці, вул. Кобилянської, 14) 02.04.03 порушена справа № 8/108/б про банкрутство Дочірнього підприємства «Жилсервіс» Відкритого акціонерного товариства «Дністрогесбуд» (м. Новодністровськ, Сокирянського району, Чернівецької області, мікрорайон «Діброва», гуртожиток «В», код ЄДРПОУ 25077564, рахунок 2600230100096 в відділенні 6801 Ощадбанку м. Сокиряни), яке ліквідується власником через процедуру банкрутства. Ліквідатором призначено Свіргун Надію Петрівну (58000, м. Чернівці, вул. Українська, 3). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дати оголошення.

ЗАТ " Центросталь - Домсталь "
повідомляє, що чергові Загальні Збори
Акціонерів відбудуться 26.08.2003
за адресою:
м. Київ, пр-т Червонозоряний, 10.

Порядок денник:

1. Обговорення фінансово-економічних результатів за 2002 р.
2. Внесення змін до статутних документів підприємства.
3. Затвердження внутрішніх інструкцій та регламентів підприємства.
4. Інші питання.

Хозяйственным судом Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) возбуждено дело о банкротстве № 32/77Б ЗАО «Артемовское специализированное управление «Дорспецстрой» (84500, Донецкая область, г. Артемовск, ул. Артема, 57, ОКПО 1416228, р/с № 26007301625156 в АКБ «Национальный кредит», МФО 335708).

Распорядителем имущества назначен Кравцов Сергей Александрович (лицензия № 250157. Адрес: 84500, Донецкая область, г. Артемовск, ул. Юбилейная, 61/62.

Заявления кредиторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

Постановлением Хозяйственного суда Донецкой области от 24.06.2003 г. по делу 15/223 Б Закрытое акционерное общество «Міжнародні Вугільні Технології — 2» признано банкротом.

Реквизиты должника: 83023, г. Донецк, ул. Сеченова, 31, к. 20. Код ЄДРПОУ 25605365 Сч. № 260050199980 в АБ «Донеччина», МФО 334969. Открыта ликвидационная процедура.

Ликвидатор Хоменко Александр Николаевич. Тел. (062) 332-43-27.

Господарським судом Донецької області, 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157, Постановою від 20 червня 2003 року по справі № 33/81 Б визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Логіка» (84301, м. Краматорськ Донецької обл., вул. Паркова, б. 1, к. 42, р/р немає, ЗКПО 22031900). Відкрита процедура ліквідації. Ліквідатором призначено Філонова М. О. (ліцензія № 419217, адреса: 84301, вул. Соціалістична, б. 51, к. 62, тел. (06264) 7-10-12.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) постановою від 10.06.2003 р. у справі Б-7/25 визнав Сільськогосподарське ТЗОВ ім. Шевченка, с. Цінева, Рожнятівського району, Івано-Франківської області банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Арбітражним керуючим (ліквідатором) призначено Корнійчук В. Д., ліцензія № 249769 від 19.Х.2001 р., м. Калуш, вул. Євшана, 5/77.

Господарський суд Черкаської області (бул. Шевченко, 307, м. Черкаси, 18005) постановою від 19.06.03 у справі № 08/2037 визнав банкрутом ПП «Наследник» (вул. Щорса, 43, смт. Маньківка, Черкаської області, 20100) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено ПП фірма «Вілком». Претензії кредиторів приймаються протягом 1 місяця з дати публікації за адресою: пров. Комунарів, 19, м. Павлоград, Дніпропетровської області, 51400.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) 10.04.2003 р. порушено справу № 33/57Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Концерн «Укрзовнішпромресурси» (код ЄДРПОУ 30075562, м. Донецьк-117, вул. Ляшенко, 1, п/р 26008185584001 у ДРУ КБ «Приватбанк» м. Донецьк, МФО 335496).

Розпорядником майна призначено Карпачеву Людмилу Анатоліївну, ліцензія № 249760 (83015, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 196/70, тел. 337-84-98, 337-63-32.

Господарським судом Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) постановою по справі № 11/776 введена процедура розпорядження майном боржника ЗАТ «Луганський енергетичний альянс» (91016, м. Луганськ, вул. Радянська, 62), р/р 26002959676141 в ф-ї ПУМБ м. Луганська, МФО 304966, код 24186133, св-во № 16032275).

Розпорядником майна призначено Мамрукова О. А. (ліцензія АА № 249680 від 19.10.01 р.) м. Луганськ, вул. Челюскінців, 143 а, кв. 76.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця від дня публікації оголошення.

СП «ЛОТ Лтд», адреса — м. Київ, вул. Павлівська, 11-Г, код ЄДРПОУ 14363309, ліквідується за рішенням засновників. Претензії приймаються протягом двох місяців.

Об'єднання **«Укрпромзалістранс»** (код ЄДРПОУ 04736910 за місцезнаходженням: 02092, м. Київ, вул. Алма-Атинська, 37, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації оголошення.

ПП «Амадеус» (код ЄДРПОУ 21646232) повідомляє про свою ліквідацію. Претензі приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. Ген. Наумова, 39, кв. 117, тел. 452-63-53.

ДП «Пожосвіта-сервіс» (код ЄДРПОУ - 249443580) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: м. Київ-011, вул. Рибальська, 14-16, тел. ф. 2900134, т. 2907191.

Закрите акціонерне товариство **«Побутсервіс»**, код ЄРДПО 19403717 повідомляє про свою ліквідацію. Ліквідаційна комісія приймає претензії протягом 2 місяців за адресою: Київська область, смт. Ставище, вул. Радянська, 57, тел. (064) 5-20-02.

Закрите акціонерне товариство «Корпорація ФЕД», що знаходиться за адресою: м. Харків, вул. Сумська, 132, повідомляє про збільшення розміру статутного фонду.

Збільшення здійснюється шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості за рахунок реінвестицій дивідендів. Розмір збільшення статутного фонду становить — 2 632 000,00 грн. У відповідності до Протоколу «Рішення про випуск акцій Закритого акціонерного товариства «Корпорація ФЕД» від 04.04.2003 р. загальна сума випуску акцій становить —2 632 000,00 грн., у кількості 5 264 шт. простих іменних акцій номінальною вартістю 500,00 грн. Випуск привілейованих акцій не здійснюється.

Акції підлягають розподілу між акціонерами пропорційно їх часті у статутному фонді ЗАТ «Корпорація ФЕД». Заяви акціонерів про згоду на направлення нарахованої кожному з них суми дивідендів на збільшення статутного фонду (виплату дивідендів акціями) були надані до Правління ЗАТ «Корпорація ФЕД» усіма правомочними на час проведення Загальних зборів акціонерами.

Правління ЗАТ «Корпорація ФЕД» тел. (0572) 47-40-60.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3а) 12 травня 2003 р. порушив справу № 10/1106 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Северодонецький приладобудівний завод» (93400, Луганська область, м. Северодонецьк, вул. Новікова, 2, код ЄДРПОУ № 05744350, р/р № 260053130419 у Северодонецькій філії відділення УАК ПІБ МФО —304535).

Мораторій на задоволення вимог кредиторів введено з 12 травня 2003 р. Розпорядником майна призначено Балабу Максима Олександровича (ліцензія АА № 249823 від 22.10.2001 р.), адреса: м. Луганськ, кв. Дзержинського, буд. 12, кв. 60.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Оберон»**, код ЄДРПОУ 23145215, юридична адреса: м. Харків, вул. Залютинська, 4 повідомляє про свою ліквідацію. Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня цього повідомлення.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«МС-Капітал»** (ЄДРПОУ 32332788, юридична адреса: м. Миколаїв, пр. Жовтневий, 325/1) ліквідується згідно рішення засновників. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за вказаною вище адресою.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«СІШ-Інвест»** (ЄДРПОУ 32332814, юридична адреса: м. Миколаїв, пр. Жовтневий, 325/1) ліквідується згідно рішення засновників. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за вказаною вище адресою.

28.08.2003 р. о 14 год. у конференц-залі АсМАП України, вул. Щорса, 11, відбудуться Загальні збори акціонерів **ЗАТ «ВД Автопрофі»**.

Порядок денний:

1. Затвердження результатів перевірки фінансово-господарської діяльності ЗАТ «ВД Автопрофі» за період з 2001 по 2002 р.;
2. Звіт президента ЗАТ «ВД Автопрофі»;
3. Обрання президента ЗАТ «ВД Автопрофі»;
4. Обрання Правління ЗАТ «ВД Автопрофі»;
5. Обрання членів ревізійної комісії ЗАТ «ВД Автопрофі».
6. Різне.

Будівництво року під «золотий голос» Росії

Про те, як мрію зробити реальністю, телеглядачі можуть дізнатися з нового шоу «Дім». З першого липня на телеканалі СТБ і на телеканалі ТНТ стартувало найдорожче і наймасштабніше шоу в історії пострадянського телебачення, з найнезвичайнішим суперпризом. Протягом трьох місяців 12 сімейних пар будуватимуть будинок своєї мрії. Ведучий — зірка шоу-бізнесу, «золотий голос» Росії — Микола Басков.

Щодня, о 21.00, телеглядачі зможуть спостерігати за всіма етапами будови року, за тим, як з раннього ранку до пізнього вечора родини-будівельники замішують бетон, кладуть цеглу, пиляють колоди й паралельно роблять покупки, готують їжу, няньчать своїх малюків і доглядають... кішку, яка за традицією перша увійде до збудованої домівки. **На знімку:** ведучий Микола Басков під час зйомок програми.

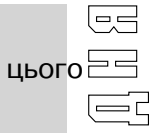

Неповторна аура античності

Уп'яте проводиться Міжнародний фестиваль античного мистецтва «Боспорські агони» (в перекладі з грецького «агони» — змагання) в Керчі. Програму фестивалю складено за зразком свята на честь бога Діоніса. Неодмінні учасники церемонії — боги античної Еллади: Деметра, Аполлон, Діоніс та інші. Це не тільки феєрверк театральних вистав молодіжних колективів, творчість яких оцінює журі на чолі з незмінним головою Лариною Кадировою, а й майстер-класи знаменитих акторів. Стали традицією музичний та хореографічний курси, художній пленер, виставка виробів керамістів. Організатором фестивалю є благодійний фонд «Боспор».

Крим.

Віктор ХОМЕНКО.

11 ЛИПНЯ

- 966 р. Померла київська княгиня Ольга.
- 1903 р. Народився знаменитий радянський розвідник Рудольф Абель.
- 1907 р. У Києві розпочало роботу Українське наукове товариство.
- 1960 р. У Сталіно (нині Донецьк) на металургійному заводі стала до дії найбільша в світі установка безперервного розливу сталі.
- 1971 р. У США відбулася прем'єра рок-опери «Ісус Христос — суперзірка».
- 1980 р. До столиці України прибув факел з вогнем XXII Олімпійських ігор, що відбувалися в Москві.
- 2002 р. Перший рейс «Столичного експреса» (Харків—Київ).

ДЕСЯТА МУЗА

Кажемо «легковажність», думаємо «пристрасть»

Це вельми безглуздо і водночас непогано, коли кохання — твоя релігія. Так гіпертрофовано сприймати найбанальнішу хворобу людства більшою мірою притаманно парижанкам.

Одрі Тоту — триумфаторка в зв'язку з нещодавною блискучою провідною партією у фільмі «Амелі» Жана П'єра Жене — під загрозою. Режисерам властиво експлуатувати образ, який сподобався, і тим самим замикати артиста в рамки однієї ролі. Ні, певна річ, у новій картині «Бог великий, а я маленька» Паскаля Байлі героїню зовсім інакше. Але комедійна дотепна мелодрама з романтичною авантюристкою навіває думки про Одрі Тоту ту саму, якою її бачили вчора.

Нова героїня теж марить почуттям минулим і почуттям майбутнім. Молиться на своє кохання. А потім перетворюється на будистку, бо католицькі святі кидають дівчину з її романами напризволяще. Згодом наївна істота готова ще раз поміняти віру, щоб бути духовно ближче до коханого — іудея. Ось так, за невивагдливою схемою, з дешицею постмодерністської всездозволеності вирішується любовне питання, ось так авангардно трактується свобода віросповідання.

Але для Одрі тепер найголовніше не фабула, а «тримати марку», потрапляючи винятково в виграшні стрічки (хоча так і не буває). Адже в мистецтві важливо не стільки «що», стільки «як». І свіжа прос-

тенька історія може завтра так само шалено збирати зали, як це було з «Незвичайною долею Амел Пулен».

Ольга КРАСОВСЬКА.

На знімку: Одрі Тоту ще як Амелі.

ШОУ-БІЗНЕС

Кліпайте кліпи, і вам воздасться

Відбулася VI церемонія нагородження преміями в галузі кліпмейкерства і музичного телебачення. Ця церемонія була вже шоста, і розпочалася вона ще в День Києва на майдані Незалежності.

Бронзову піраміду за найкращий кліп 2002 року, яким став «Емігрант» (режисер Віктор Придувалов, оператор Андрій Парек), отримали Мурик і Дизель із «Грін Грея». Так само, як і торік, найкращою кліпмейкерською компанією визнано «Пістолет фільм». Перемогу в номінації «Найкраща ідея» отримав кліп Асії Ахат «Побажай», який і очолив список десяти кращих кліпів минулого року.

До десятки також увійшли кліпи: ВІА Гра — «Стоп, стоп, стоп», Євгенія Власова — «Жива ріка», Ірина Білик — «Твої руки», Наталя Могілевська & Дмитро Гордон — «Зима», «Океан Ельзи» — «Холодно», Руслана — «Знаю я». А найбільшу кількість кліпів серед українських виконавців протягом 2002 року випустив Михайло Поплавський. Перемогу здобув кліп «народного» ректора «Хава Нагіла» (режисер Володимир Якименко, оператор Олексій Степанов).

У номінації «Найкраща акторська гра» переміг Андрій Данилко, якого саме того дня було удостоєно звання заслуженого артиста України. Незаперечну перемогу серед музичних фільмів здобув новорічний мюзикл телеканалу «Інтер» — «Попелюшка».

Можливо, з наступного року буде введено номінацію «Мультфільм».

Серед музичних мультфільмів минулого року скляну піраміду отримав мульткліп «Ориєс» (автор Геннадій Литиновський) групи «Мандри».

ФЕСТИВАЛІ

Молоді вітчизняні музиканти і модельєри звітували про «виконану роботу» на сцені фестивалю «Перлини сезону». І розіхалися по домівках. Та, на жаль, навіть такий форум не може змінити докорінно долю переможців. Робота з талантами потребує фінансових ін'єкцій, біль-

ших, аніж бюджет самого фестивалю. Зате «Перлини» — то стартовий майданчик, з якого особистість може заявити про себе на повний голос на цілу країну. Так уже відбувалося свого часу і з «Океаном Ельзи», і з виконавцями — Віркою Сердючкою, Юрком Юрченком і Мариною

Одольською. Так сталося і цього разу. Всіх учасників було побачено й почуто. Що з того вийде, дізнаємося за кілька років.

Присутні були вражені вокальними даними Графіт-а. Хлопчина, в минулому з групи «Мандариновий рай», так вільно володіє голосом і видає такі мелодії, що має всі шанси стати новим бой-символом дівчат України.

З конкурсантів варто особливо відзначити дві групи: «Помаранч» і «Тостер». Останні, хоча й виконують стовідсотковий панк, роблять це за всіма правилами жанру, тому ми їх і не побачимо на блакитних екранах і великих майданчиках. А от «Помаранч» — це хітова суміш, котра може за певний час становити серйозну конкуренцію «Океанові Ельзи».

Не мовчи. Але й не нямчи!

Сьогодні ввечері в столичній книгарні-кав'ярні «Бабуїн» відбудеться презентація першого номера нового літературно-художнього журналу «Молода Україна». Шеф-редактор цього видання — Олесь Доній.

У короткому прес-релізі викладено програму нового видання. Програма не так конструктивна, як емо-

ційна, але тим і приваблива. Цитуємо: «Сьогодні, коли державні мужі плачуться з приводу невітійної долі нашої «мовеняточки», коли тиражі українських книжок і журналів удесятеро менші від російських, коли розмовляти українською знову стає «взапало» — ми святкуємо! Бо ми набралися нахабства і заснували ще один щомісячний український жур-

АРТ-МАЙСТЕРНЯ

Микола Кривенка завжди вирізнявся з «Живописного заповідника» особливою медитативністю. З 1989 року художник займається тільки абстракцією, пошуками чистої ідеї мистецтва. Проте його новий проект «Вона», презентований столичною галереєю «Ательє Карась», представляє ретроспективну серію робіт, починаючи з графіки 1984 до живописних полотен 2003 року.

На знімку: робота Миколи Кривенка з експозиції галереї «Ательє Карась».

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

Редактор номера Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Редколегія: Віталій ЖЕЖЕРА, Леонід БРОВЧЕНКО, Іван ІЛЛЯШ, Анатолій ГОРЛОВ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311123.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>